

**3 виступу Голови
Верховної Ради України
Володимира ЛИТВИНА
під час відкриття п'ятої сесії
Верховної Ради України
шостого скликання**

1 вересня 2009 року

Шановні народні депутати!
Шановні члени уряду, всі запрошені та представники журналістського цеху!
Якщо дотримуватися ритуалу, то, очевидно, належало б говорити зараз про виняткове важливе значення цієї сесії. Особливо з огляду на те, що вона збігається з політичною кампанією з виборів Президента України. Але така констатація і відповідно така відстороненість сьогодні є абсолютно неприйнятними. І головним чином через те, що ми, Верховна Рада, — на жаль, свідки й безпосередні учасники процесу руйнації країни. Вона до межі ослаблена й дедалі більше заганається в політичну ізоляцію. А всі розрахунки на вибори та перевибори — це не що інше, як демонстрація владою, а отже, й нами, політичної безпорадності, намагання уникнути відповідальності. Це не найкращий наш актив.

► СТОР. 2

Серйозної розмови не уникнути

Учора розпочала роботу п'ята сесія Верховної Ради України шостого скликання

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 1 вересня

Після урочистого відкриття сесії та Державного гімну України у виконанні хору імені Г. Верьовки глава парламенту Володимир Литвин у своєму виступі закликав провести спеціальне засідання парламенту за участю Президента і уряду.

Напередодні відкриття нової сесії керівники парламентських фракцій домовилися розглянути першим питанням законопроект щодо підвищення соціальних стандартів — прожиткового мінімуму, мінімальної зарплати та пенсії, який вже прийнято парламентом у першому і другому читаннях.

► СТОР. 2

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОДІЇ

Тимошенко переконує Путіна, що всі газові проблеми усунуто

Прем'єр-міністри України і Росії Юлія Тимошенко і Володимир Путін наголошують на необхідності розвитку двосторонніх торговельно-економічних відносин. Про це вони заявили вчора на двосторонній зустрічі у польському місті Сопот під Гданськом, **передає УНІАН**. Юлія Тимошенко під час бесіди з Володимиром Путіним висловила задоволення тим, що урядом двох країн вдалося налагодити стабільні і продуктивні відносини. «Ми усунули всі газові проблеми і знаходимося на надійному шляху, щоб не мати проблем з цієї теми», — сказала Юлія Тимошенко. У свою чергу, російський прем'єр відзначив, що і в українській, і в російській економіці спостерігається непроста ситуація. За його словами, прем'єрам України і Росії «завжди є про що поговорити» щодо розвитку торговельно-економічної співпраці.

Громада хоче реальних тарифів

Влада Кам'янця-Подільського в суді оскаржить рішення Державної інспекції з цін у Хмельницькій області, яка визнала подані постачальником тепла та води — підприємством ЗАТ «Тепловоденергія» — розрахунки для підвищення тарифів економічно обґрунтованими. Тож послуги ЗАТ для населення можуть подорожчати до 40 відсотків. Захищаючи права громади, влада домагається від підприємства-постачальника показати всі компоненти, які закладено в нові тарифи. Оскільки деяких показників досі не надано з посиланням на комерційну таємницю, то місто прагне спростувати висновок чиновників через суд, **повідомляє наш власний кореспондент у Кам'янці-Подільському Віра ШПИЛЬОВА**.

«Тоніс» страйкує...

Сьогодні журналісти телеканала погрожують розпочати страйк. Новини каналу в ефір не вийдуть. Про це йдеться в повідомленні колективу: «На телеканалі «Тоніс», сумнозвісному своїми відпустками за власний рахунок і скороченням робочого дня до чотирьох годин, колектив продовжують заспокою-

вати обіцянками. Вже протягом чотирьох місяців ми працюємо задарма. Трапляється, що дехто навіть винен каналу певну суму. Виходячи з вищевикладеного, ми звернулися з офіційним листом до керівництва: голови правління ВАТ «Телеканал Тоніс» Дмитра Тузова, а також генерального продюсера Юрія Нікітіна Сподіваємося, розголошення катастрофічної ситуації на каналі змусить наших «рабовласників» схаменутися!».

Єреван та Анкара вирішили відкрити кордон?

Вірменія та Туреччина, які багато років перебувають, швидше, у напружених, ніж у мирних стосунках, зробили важливий крок назустріч одна одній — ухвалили рішення про відкриття кордону, повідомило Міністерство закордонних справ Вірменії. Кордон буде відкрито протягом двох місяців після набрання чинності «Протоколу про розвиток відносин між двома країнами», **інформує «Інтерфакс»**. Водночас у МЗС Туреччини таку інформацію спростовують. На нинішньому етапі Анкара не планує відкриття кордону із сусідньою Вірменією, заявив глава турецького зовнішньополітичного відомства Ахмет Давутоглу.

Я ВАМ ПИШУ...

Викарбувати імена

У нашій країні останнім часом чимало знайдено місць, де в роки сталінських репресій було замордовано політрепресованих. За невинно убієнними відслужено панахиди, але все-таки цих заходів недостатньо. Вважаю необхідним у місцях масового знищення жертв політичних репресій, для увічнення, поставити пам'ятники, на яких було б викарбувано їхні імена. Це стало б свідченням розсекречення правди про трагічне минуле нашого народу. І, нарешті, поіменно назвати всіх, хто загинув від рук катів.

Іван ЮРЧЕНКО.

Скрипалі
Роменського району
Сумської області.

КОРОТКО

□ На початку жовтня до Кам'янця-Подільського прибуде українсько-австрійська комісія з питань торговельно-економічних зв'язків. 22 бізнесменам та урядовцям із Австрії презентують інвестиційний потенціал міста, **повідомляє наш власкор Віра ШПИЛЬОВА**.

□ В Одесі з нагоди святкування Дня міста сьогоднішній день оголошено вихідним (*Укрінформ*).

□ У липні борг населення України за житлово-комунальні послуги зменшився на 1,6%, або на 147,5 млн. гривень, до 8900,9 млн. гривень, **повідомляє Державний комітет статистики**.

З 1 вересня розпочалася передплата на 2010 рік
Шановні читачі, ви маєте можливість до 15 грудня 2010 року оформити передплату на «Голос України» на наступний рік і починаючи з 1 січня одержувати газету українською або російською мовами.

Передплатна вартість п'ятиразового виходу газети на тиждень (крім неділі та понеділка) за індексами 40224 — українською та 40223 — російською мовами для індивідуальних передплатників становить 10 гривень на місяць.

Передплатна вартість триразового виходу газети на тиждень — у вівторок, четвер і п'ятницю — за індексами 08775 — українською та 08337 — російською мовами для індивідуальних передплатників коштує 6 гривень на місяць.

Для підприємств, установ та організацій передплатна вартість газети за індексами 60955 — українською та 60997 — російською мовами становить 30 гривень на місяць.

У зазначені суми входить вартість приймання передплати та доставки газети.

Умови передплати на «Голос України» шукайте в каталозі ДП «Преса» на 25-й сторінці.

Поспішіть передплатити собі в дім парламентську газету — справжнього друга і порадирика. Завітайте до найближчого відділення поштового зв'язку міста, району, селища міського типу та села й оформіть передплату українською чи російською мовами.

Надсилайте до редакції копії квитанцій на піврічну або річну передплату п'ятиразового виходу — і ви станете учасником розіграшу автомобіля, купи грошей (3000, 2000 і 1000 гривень) та різних подарунків.

«Голос України» чекає своїх читачів і прихильників.

Серйозної розмови не уникнути

Ранкове засідання 1 вересня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На цьому наполягала Партія регіонів іще з минулої сесії, що не раз призводило до блокування роботи парламенту. Однак спочатку депутати мали затвердити порядок денний на всю п'яту сесію. З першої спроби це не вдалося — «за» проголосували лише 207 народних депутатів. Глава парламенту оголосив перерву і запросив лідерів фракцій на погоджувальну раду.

Після консультацій В. Литвин заявив, що склалася парадоксальна ситуація: до порядку денного включено всі законопроекти, запропоновані депутатами, але самі ці депутати не голосували за них. «Які ще повинні бути політичні розбіжності, чи потрібно переходити до того, щоб читати нотації? — зауважив Голова Верховної Ради. — Якщо хто не хоче працювати — у мене була пропозиція прийняти рішення про саморозпуск». Глава парламенту повторно поставив на голосування проект порядку денного на п'яту сесію без будь-яких вилучень, із включенням усіх законопроектів, які зареєстровано станом на 1 вересня. Порядок денний затверджено 234 голосами депутатів.

Проект закону про внесення змін до закону «Про Державний бюджет України на 2009 рік» щодо розмірів прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати у повторному другому читанні доповів від профільного комітету депутат Володимир Бондаренко (БЮТ). Однак він повідомив, що законопроект ще не пройшов відповідну процедуру в Комітеті з питань бюджету, оскільки на засіданнях комітету щоразу бракувало кворуму. «Це якась політична гра, а не бажання прийняти законопроект», — стверджував В. Бондаренко. Натомість Михайло Папів (Партія регіонів) зауважив, що Бюджетний комітет розглядав цей законопроект, підготовлено порівняльні таблиці, тому за Регламентом законопроект можна розглядати. Перший заступник глави парламенту Олександр Лавринович поставив на голосування законопроект у другому читанні й у цілому, проте за таке рішення віддали свої голоси лише 200 депутатів (із фракцій ПР і КПУ). Партія регіонів знову заблокувала парламентську трибуну.

Консультації лідерів фракцій до жодних домовленостей не привели. В. Литвин запропонував ще раз зібратися робочій групі для опрацювання закону про зростання мінімальних соціальних стандартів та визначення джерел фінансування цього закону. В. Литвин закрив ранкове пленарне засідання. «За такого підходу після завершення президентських виборів роботу парламенту не буде введено у нормальне річище, — заявив Голова Верховної Ради. — Ми розвалимо усе, що можна розвалити, і тоді придуть інші люди, які матимуть почуття відповідальності». Наступне пленарне засідання згідно з календарним планом відбудеться у вівторок, 8 вересня.

Юліана ШЕВЧУК.

Думки представників депутатських фракцій:

Віктор ЯНУКОВИЧ, Партія регіонів:

— У країні другий рік вирує економічна криза, управлінський безлад та беззаконня. Багато попередніх оцінок, на жаль, справджуються. Влада сконцентрована в руках уряду, в якому все вирішується фактично в одному кабінеті. Ручне адміністративне управління, наступ на бізнес і економічні свободи, безсистемність дій, відверта самореклама — це прямий курс до культу особи. І все це відбувається на наших очах. Усі розмови влади про світову економічну кризу — це фіговий листок, який прикриває більш глибоку та серйозну проблему. Нині питання стоїть принципово — врятувати країну і відбудувати державу чи продовжити дрейф у напрямі занепаду та руйнації.

Ми вимагаємо від уряду на поточному тижні надати Верховній Раді інформацію про виконання державного бюджету і бюджетів національних компаній, а також інформації про структуру та обсяг запозичень й умови погашення. Ми виступаємо за створення національного антикризового центру за участю опозиційного уряду. А також за поновлення діяльності депутатської конституційної комісії та визначення термінів її роботи, поставивши за мету узгодження проекту змін до Основного Закону.

Іван КИРИЛЕНКО, Блок Юлії Тимошенко:

— Перше важливе питання, як мінімум, — підготувати бюджет на 2010 рік. Без цього прийняття закону про соціальні стандарти принесе українцям чергову нестабільність національної валюти.

Фракція БЮТ не відмовляється від

своїх слів стосовно закону про соціальні стандарти, але лише за умови, що законопроект буде погоджено з урядом і він не тягнутиме за собою колосальну інфляцію. Не можна допускати, щоб 10 гривень дали одним, а 100 гривень забрали в інших. Відповідний закон про состандарт не просто неузгоджений, він небезпечний по суті. Відповідний законопроект треба розглянути і уточнити, а вже потім ставити його в порядок денний для голосування.

У нас нині понад 1500 законопроектів, і нам є чим займатися. Тому наша фракція і запропонувала поточний тиждень зробити пленарним, бо в нас надзвичайно багато роботи. Зокрема, потрібно прийняти закони, що регулюють земельні питання, — внести зміни до Земельного кодексу, також потрібно розглянути законопроект про місцеві податки. А ще — врегулювати питання соціального захисту селян. Тому ми наполягаємо на прийнятті законопроекту про особисті селянські господарства. Нам потрібно також скасувати депутатські і чиновницькі пільги.

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ, Блок Литвина:

— Старт 1 вересня нового навчального року в Україні і збіг його з початком чергової сесії Верховної Ради є доволі символічним. Адже 1 вересня — це ще й День знань.

Але видається, що навіть і знання, коли вони поверхові, — це не панацея. Принаймні сформулювалася когорта відносно молодих кар'єристів без сталих переконань, державницького стрижня, для яких посада — це самоціль і чергова сходинка до вищої посади. А про ефективність роботи трибунів із посади до посади та гастролерів говорити не доводиться. Усім їм бракує одного — знання і розуміння того, що не політехнологи мають визначати порядок денний державної роботи, не так звані виборчі фішки. Адже

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА під час відкриття п'ятої сесії Верховної Ради України шостого скликання

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Ситуація у Верховній Раді є повним віддзеркаленням того, що коїться в країні. І країна, і Верховна Рада постійно випробовуються на розрив, фрагментуються та примітивізуються. Країна, як і Верховна Рада, функціонують за інерцією. Країна, як і Верховна Рада, тримаються на хаосі. Країну, як і Верховну Раду, групи та політичні сили пристосовують під себе, під інтереси конкретних вождів, прагнуть звести їх роль до функціонування за викликом. Країні, як і Верховній Раді, нав'язали безперервні політичні міжусобиці, кріпацьку систему взаємин.

Усе це, у поєднанні з постійною політичною смиканіною, заявленими аргументами для блокування роботи, обертається очевидним: і Україна, і Верховна Рада випадають з часу, демонструють кричущу неадекватність суспільним та людським потребам і запитам. Люди виживають у цей скрутний період не завдячуючи нам, а на противагу нам та нашим діям, нашої бездіяльності. Далі так тривати не може. Бо далі — нікуди.

Через це сьогодні і зараз слід категорично поставити питання і публічно дати на нього відповідь: треба, щоб працювала Верховна Рада? Працювала, як належить законодавчому і представницькому органу народу. Чи не потрібно? І припинити катувати людей, сіяти серед свого народу зневіру, розпач і ненависть до своїх представників, а отже, й до держави. Сподіватись і розраховувати на те, що після виборів владість відновить роботу Верховної Ради бодай на мінімально-прийнятному рівні чи перезавантажити її через ще одні дочасні вибори під нового главу держави — це примітивна політика. На руїнах нічого путнього створити не можна. І не буде створено.

Звертаюсь до вас, народні депутати: Верховна Рада повинна працювати. Вважаєте інакше, сліпо йдете за вказівками — давайте приймемо рішення про припинення її діяльності через саморозпуск. Відтак — припинимо знущання над країною і людьми. Як мінімум — це буде чесно.

Я — однозначно за те, щоб Верховна Рада солідно виконувала своє конституційне призначення. Я — за серйозну розмову і за серйозну роботу, за розумні компроміси, за узгодження позицій. Але для справи, для людей. Проти — перетискування, знущань над здоровим глуздом, кулуарних домовленостей, примушувань їх обслуговувати.

Усі питання остаточно мають вирішуватися лише і тільки у сесійній залі. На основі публічних аргументів, на основі Конституції, законів і Регламенту. Нам не уникнути, і саме зараз, загальної, якщо хочете всеукраїнської, розмови на предмет того, що відбувається в країні, чому весь цей безлад посилюється і поглиблюється, що буде далі.

Це насамперед мають почути люди і для цього я вважаю за необхідне повернутися до пропозиції проведення спеціального засідання Верховної Ради за участю Президента та уряду.

Ще раз наголошую: Україна гостро і невідкладно потребує серйозної розмови з позицій розуму і відповідальності. Необхідно визначитися, як будемо жити — сьогодні і завтра. Вибори — це ще не все життя.

І виборами життя не закінчується. Вкрай необхідно визначити загальнонаціональний план дій. Підкреслюю — реальний план дій, а не чергові пишномовні програми, ультиматуми. План, який би зрозуміли й підтримали люди. Насамперед йдеться про такі гострі питання, як робочі місця, пенсійне забезпечення, зарплати, житлово-комунальна сфера, медичне забезпечення, доступність основного набору продуктів харчування. Це — мінімум. І треба чітко сказати, як ми його будемо реалізовувати. Якщо ця пропозиція буде й надалі ігноруватися, переконаний: Україну чекають набагато гірші часи. Продовжувати жити за принципом «віз дорозу покаже», без опори на розвиток економічної бази, через девальвацію духовної основи — це прискорення краху. Це — приклад СРСР останніх його років.

Маємо принципово врахувати й таке застереження: державу, яка не забезпечує конституційного порядку, законно-

ті та дотримання прав людини, яка залежить від зовнішніх чинників і опирається на них, не можна вважати повноцінно суверенною. Це формальний суверенітет. Ми його маємо. І не більше того. Тому ми зобов'язані сьогодні, не чекаючи завершення президентських виборів, ставити питання про якість державного управління. Сьогодні вона не витримує жодної критики. Як через кричущу некомпетентність і безвідповідальність, так і через усунення людей від реальної участі в державному управлінні. Вибори за нинішньої виборчої системи — не найкраще наше політичне надбання. Усе це очевидні проблеми. Але ми очевидно не робимо, а складне ускладнюємо. Особливо, коли врахувати, що над практичними завданнями у нас весь час домінує прагнення постійних політичних реорганізацій, переписування Конституції. На практиці такі новачі виявляються у незначенних спробах легітимізувати феодальну політичну систему, перекроювати країну під політичний момент, конкретний розклад сил і під конкретні особистості.

Прошу підтримати такі очевидні пропозиції. Розумію, що для цього кожному з нас потрібно випростатися, відійти від стану збайдужіння, припинити освячувати все, що спускають згори або вказують окриком чи помахом руки, почати демонструвати принциповість заради справи. Інакше усіх нас зневажатимуть люди. Втім, вони вже й так нас не прашують.

У разі підтримки цих засадничих позицій будемо мати чіткі критерії у ставленні до питань, запропонованих до порядку денного сесії (а їх близько 1,5 тисячі), до проекту Держбюджету на 2010 рік, відчуватимемо, що діяльність Верховної Ради співвідноситься з потребами країни та людей.

Шановні народні депутати! Межу дозволеного і прийнятного ми вже давно пройшли. І в запалі з'ясування стосунків, схоже, не помітили цього. Треба зупинитися. Кожен має зробити осмислений вибір. Вибір — на користь повноцінного виконання своїх обов'язків. За нами — країна.

від багаторазового повторення слова «халва» солодко не стає, так і багатотисячні за кількістю та багатомільйонні за ціною бігборди, хоч би скільки обіцяли врятувати, побудувати, ані на йоту не поліпшують добробут простих людей.

І владні ініціативи та дії, навіть якщо вони чиняться з благих міркувань, породжують лише постійні аврали, штурмівщину, кавалерійські наскоки, недовірливе ставлення з боку суспільства до самого державного управління, до його адекватності сучасним викликам.

Блок Литвина пропонує спільно визначитися з тими насправді доленосними питаннями, що визначатимуть якість життєдіяльності наших громадян, які маємо розглянути і прийняти відповідні комплексні рішення.

Петро СИМОНЕНКО, Комуністична партія:

— Наше завдання — допомогти, щоб щастя школярів, які сьогодні розпочали новий навчальний рік, було реальним, щоб школи відкривалися, а не руйнувалися. Але ми говоримо і про трагедію людства, яка також пов'язана з датою 1 вересня, — це початок Другої світової війни. Трагедію людства, яка поглинула мільйони життів за те, що капітал розв'язав війну. І причиною Другої світової стала світова криза, яку саме капітал завершив цією всесвітньою бієною. Хоч як сумно констатувати, жити нам легше не стало і найближчим часом не стане. Верховна Рада — представники великого капіталу, націоналістичних організацій, особливо сьогодні, в боротьбі за пост Президента — перетворилася на арену для розборок, дербану і обману. Водночас очевидно, що всі вони домовилися між собою у головному — зберегти злочинну систему, зберегти нинішній політичний режим.

Ми вимагаємо припинити ці розборки і звернутися до потреб простих людей. Компартія наполягає, щоб уже на цій сесії було розглянуто пакет законів про збільшення мінімальної зарплати, накладення мораторію на зростання цін на продукти харчування та товари першої необхідності, житлово-комунальні послуги.

Микола МАРТИНЕНКО, «Наша Україна—Народна самооборона»:

— На перебіг сесії впливатимуть два потужні чинники — тяжка економічна криза і президентська виборча кампанія, яка вже фактично розпочалася. У народі в таких випадках кажуть: два лиха на одну голову. Парламент має зробити все, щоб передвиборна політизація не завадила боротьбі з кризою. Хоча нині в політикумі та масмедіа домінують саме політичні теми. Одна з них — загострення україно-російських відносин — вочевидь, буде винесена в сесійний зал. Проте не став би перебільшувати значення заяв деяких російських керівників. Це суто політичні заяви, які спричинені, по-перше, внутрішньою конкуренцією. По-друге, ці заяви мають на меті вплинути на перебіг виборчої кампанії в Україні, збурияти, поляризувати політикум та суспільство. Тому давайте цьому не підігруватимемо, будемо спокійними і виваженими.

«Наша Україна» наполягає на розгляді питання двосторонніх відносин, ми готові до діалогу з усіма фракціями без винятку, щоб український парламент мав українську позицію з цього питання. В Україні та Росії немає альтернативи діалогу та продовження співпраці. Є концептуальні речі, які повинні всіх об'єднувати, зокрема, енергетична безпека.

Записала Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

1 вересня

Голова Верховної Ради України
Володимир Литвин,
ректор Київського національного університету імені Т. Шевченка
Леонід Губерський, декан історичного факультету
Віктор Колесник під час посвяти у студенти першокурсників історичного факультету Київського національного університету імені Т. Шевченка.

Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вибори Президента стануть вибором курсу країни

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зазначає, що президентська кампанія буде складною і вибори глави держави стануть вибором курсу країни.

«Ця політична кампанія буде дуже складною, — сказав В. Литвин у понеділок під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Грецької Республіки в Україні Харалампосом Дімітріу. — Це будуть не просто вибори Президента, це будуть вибори курсу, і, по суті, йтиметься про те, якою буде Україна».

За словами Голови Верховної Ради України, вкрай важливим є «збереження демократичного потенціалу». «Головне — щоб Україна працювала, бо риторика щодо внутрішньої і зовнішньої політики країни не замінить практичної роботи», — сказав він.

На переконання В. Литвина, наразі головне — «знайти консолідовану позицію і спільно працювати». «Для нас питання з питань — забезпечити передбачуваність процесів в Україні в ході президентської кампанії», — наголосив він.

Торкаючись поточних політичних процесів, які відбуваються у Верховній Раді України, керівник українського парламенту зазначив, що «дуже багато часу відводиться на різного роду домовленості», які, на жаль, не завжди виконуються. Проте, підкреслив В. Литвин, «голове, що ми говоримо, знаходимо важкі, складні, але компроміси».

За словами В. Литвина, у демократичному суспільстві не можна уникнути «політичних зіткнень», та при цьому «голове — щоб вони відбувалися цивілізовано».

Прес-служба Верховної Ради України.

САМОВРЯДУВАННЯ

Не хочуть бути «хлопчиками для биття»

Про свій намір започаткувати громадський рух «Громади вимагають!» заявили міські голови області під час зібрання в Житомирі. Мета — під час кампанії з виборів Президента України сформуувати й донести до кандидатів та українського політикуму пропозиції й вимоги міських і селищних громад.

— Постійні поїздки до Києва стали нормою для багатьох керівників міст, — сказала, відкриваючи зустріч, міський голова Житомира Віра Шелудченко. — Більшість дотацій і субвенцій розподіляються за політичними мотивами або ж дістаються слуханням міським головам, які завдяки цьому мають змогу вибити якусь копійку. А це, по-перше, привід для розповсюдження корупції, по-друге, тиску на керівників. Гроші просто так із центру не даються. До міських голів треба ставитись

як до господарників і не втягувати їх в політичну боротьбу.

Про тональність розмови можна судити з висловлювання міського голови Коростеня Володимира Москаленка:

— Як формувався бюджет зверху, так і формується. В європейських країнах 40 відсотків доходів місцевих громад іде в центр, а 60 відсотків залишається на місцях. А в нас усе з точністю до навпаки. Гроші ділять за принципом: цьому дам, цьому не дам. Покладистий керівник міста у Києві при-

повзе на чотирьох у владний кабінет і йому кинуть трохи грошей, як собаці кістку. А якщо міський голова має власну думку, то нічого не отримає. Ніяких поїздок по міністерствах з простягнутою рукою не повинно бути — це приниження.

Звернув він увагу і на таке:

— Під час підготовки до опалювального сезону взагалі дива творитимуться. Зверху казатимуть, що винні міські голови, виконкоми, міські ради, бо це вони приймають високі тарифи. А самі піднімають у цей час вартість газу, електроенергії. Хочеш чи не хочеш, а ми змушені міняти тарифи — приводити їх у відповідність до реалій. Якщо не будемо цього робити, завтра вза-

галі зупиниться все комунальне господарство — це буде другий Чорнобиль.

У спільній заяві міських голів зазначається, що «вони найближче стоять до людей, а тому їм дістається найбільша порція громадської негативної енергії». А далі — нагадування, що не можна витратити більше грошей, ніж є, і головна вимога: «Міська влада повинна мати стільки коштів, скільки потрібно для виконання її функцій. Не треба нас робити «хлопчиками для биття». Не приймайте нових і скасуйте старі популістські закони, які не можуть бути виконані в державі».

Олексій КАВУН.

Житомир.

Сміття з Тернополя возять за 200 кілометрів, або скидають на стихійні звалища у межах міста

Працівники Державної екологічної безпеки в Тернопільській області встановили цілодобове чергування біля місць можливих стихійних сміттєзвалищ у Тернополі, організували оперативний штаб і відкрили «гарячу лінію».

До цього їх спонукали дії окремих перевізників, які звальюють сміття будь-де. Скажімо, в яру поблизу Микулинецького кладовища напередодні Дня міста, яке святкували минулих вихідних, виявлено приблизно 125 тонн непотребу. Перед тим екологи також фіксували стихійні звалища у межах міста. Матеріали передали у прокуратуру області. За словами заступника міського голови Тернополя з питань житлово-комунального господарства Миколи Марценюка, сміття нині возять більш як за 200 кілометрів в одну з сусідніх областей. Це майже в десять разів далі, ніж на Малашівське сміттєзвалище, шлях на яке місяць тому перекрили місцеві мешканці. Тому міська влада попередила, що без підвищення тарифів на ці послуги не обійтись. За її бездіяльність доведеться розплачуватися тернополянам.

«Голос України» вже писав про цю давню-

ну проблему, яка не вирішувалася впродовж дванадцяти років, відколи санепідемстанція заборонила вивозити міські відходи на переповнене звалище. Воно межує з водозабором, звідки споживає воду 80 відсотків городян і становить потенційну небезпеку для їхнього здоров'я. Не сила терпіння смердюче сусідство і мешканцям Малашівців та навколишніх сіл, котрі ще навесні попереджали владу, що вдадуться до рішучих дій, якщо вона нічого не вирішить. До слів людей, як завжди, поставилися байдуже. Міський голова Роман Заставний «годував» громадськість повідомленнями про суперпроекти будівництва сміттєпереробного заводу, залучення іноземних інвесторів тощо. Однак все це виявилось мильною бульбашкою. І коли в'їзд на Малашівське сміттєзвалище такі перекрили, місто майже місяць задихалося від смороду. І лише напередодні святкування його іменин відходи почали вивозити: на сміттєзвалища деяких райцентрів, проти чого почали протестувати їхні мешканці, просто викидати його в яри. Річ у тім, що в області паспортизованих сміттєзвалищ менше десятка і вони, звісно, не витримають тієї кількості сміття, що його продукує Тернопіль. Тепер спішно готують до паспортизації ще зо два десятки сміттєзвалищ.

Тема утилізації відходів була головною у порядку денному сесії обласної ради, що відбулася днями. Депутати майже двома третинами голосів рекомендували голові облдержадміністрації Юрію Чижмарю ініціювати звернення до вищих державних інституцій про припинення повноважень і дочасні вибори міського голови Тернополя Романа Заставного. Сам голова на сесію, де розглядалося надзвичайно важливе для міста питання, не з'явився. Протоколом спільних дій, підписаним представниками облдержадміністрації, обласної і міської рад, передбачено виділити місце під спорудження сміттєпереробного заводу, замовити його проект. Поки що невідомо, де саме будуватимуть це підприємство і яка його вартість, джерела фінансування. Але обласна рада вже виділила два мільйони гривень для придбання сміттєпереробного комплексу. Це дасть змогу майже вдвічі зменшити кількість сміття, що його доведеться вивозити. До кінця року в усіх мікрорайонах Тернополя обіцяють встановити контейнери для роздільного сортування відходів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 11-Й СТОР.

Зухвале обкрадання селянина призводить до мільярдних втрат

Проблеми законодавчого врегулювання діяльності фермерських господарств та становище в аграрному секторі економіки обговорювали вчора на зустрічі Голови Верховної Ради Володимира Литвина з керівниками обласних організацій Асоціації фермерських господарств України. У зустрічі також взяли участь голови комітетів Верховної Ради з питань бюджету Микола Деркач, з питань аграрної політики та земельних відносин Микола Присяжнюк і народні депутати.

Глава парламенту прокоментував перший день роботи нової сесії Верховної Ради. «На превеликий жаль, цинізм домінує, і Верховної Ради як працездатного органу немає, незважаючи на намагання», — зауважив В. Литвин.

Голова Асоціації фермерських господарств Іван Томич зауважив, що селян, і фермерів зокрема, нині особливо турбує ухвалення низки законів щодо діяльності фермерських та особистих селянських господарств, про сільськогосподарську кооперацію. «Важливо змінити цінову політику на ринку сільгосппродукції», — підкреслив І. Томич. — Бо триває зухвале обкрадання селянина, що призводить до втрат 50—55 млрд. гривень щорічно».

Олександра КУЧЕРЯВА.

Ворзель волає: врятуйте!

Мешканці селища Ворзель виступають проти рішення Київської обласної державної адміністрації перепрофілювати психоневрологічну лікарню № 2 і створити на її базі туберкульозну лікарню на 500 ліжок.

Про це на прес-конференції заявив голова Ворзельської селищної ради Сергій Кухарський. За його словами, з приводу цього 28 серпня у Ворзелі було проведено громадські слухання. Зокрема, було ухвалено визнати рішення Київської обласної ради таким, що не відповідає інтересам громади та загрожує стратегії і перспективі соціально-економічного розвитку селища. «Якщо люди довідаються, що на території курорту побудовано протитуберкульозну лікарню, то на розвитку у Ворзелі туризму та інвестицій у його рекреаційні зони можна поставити хрест. Також це призведе до впливу відпочивальників», — сказав він.

Окрім того, Сергій Кухарський зазначив: приймаючи своє рішення, держадміністрація не врахувала міграційні потоки та високу густоту населення у Ворзелі. За його словами, на території селища проживають та оздоровлюються люди з ослабленою імунною системою, особливо вразливі до інфекційних захворювання, до яких належить і туберкульоз. На його думку, відповідна ініціатива, втілена в життя, зруйнує роками налагоджену систему психоневрологічної допомоги та залишить без роботи більш як 400 медпрацівників психоневрологічної лікарні № 2.

Голова селищної ради наголосив: «Ми знову звернемося до обласної ради та прокуратури з проханням скасувати це скандальне рішення. Не виключаємо й пікетування Київської обласної ради та інших органів влади», — сказав він.

Сергій МЕЛЬНИК.

Сам голова на сесію, де розглядалося надзвичайно важливе для міста питання, не з'явився

5—6 вересня на площі Андрія Шептицького в Івано–Франківську відбудатиметься фестиваль народно–прикладного мистецтва України «Карпатський вернісаж—2009». Участь у фестивалі підтвердили майже 200 майстрів з 20 областей, *повідомили у прес–службі міськвиконкому*

Експерти Міжнародного валютного фонду прибули до України для обговорення підготовки проекту державного бюджету на 2010 рік, повідомили *в київському офісі МВФ*

У НОМЕР

▶ *ЛУТАНСЬКА ОБЛАСТЬ*

На непродуктивних землях з’явиться ліс

За 25 років на території області з’явиться 105 тисяч гектарів лісу. Такі перспективи спеціально прийнятої в області програми лісового і мисливського господарства. Для щорічного збільшення площі для посадки листяних і хвойних дерев зарезервовано непродуктивні сільськогосподарські землі. Розширення лісових угідь області вкрай необхідно. Тільки в поточному році в регіоні сталася 501 пожежа. Під час наймасштабнішої у Слов’яносербському районі згоріло 1300 гектарів лісу. Завданий збиток становить два мільйони гривень.

Алла АНТИПОВА.

▶ *ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ*

Подарували «Дзвіночок», майданчики, клуб і машину

У селі Гостів, що у Тлумацькому районі, урочисто відкрито сучасний дитячий садок «Дзвіночок» на 40 місць, а в селі Кутищі — відремонтований після торішньої повені Народний дім. В обох населених пунктах відкрили також спортивні майданчики з твердим покриттям, яких у районі тепер буде дев’ять. Крім того, ключі від нового пожежного автомобіля отримали працівники Тлумацького районного управління МНС, а невдовзі матимуть і нове пожежне депо — у райцентрі освятили наріжний камінь під його будівництво.

Дарина НАЗАРЧУК.

▶ *ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ*

У вбивстві вагітної жінки звинувачують односельчанку

За підозрою в жорстокому вбивстві вагітної жінки в селі Котовка Магдалинівського району на Дніпропетровщині затримали 21-річну раніше судиму мешканку села. Трагедія сталася пізно ввечері 26 серпня в будинку потерпілої. 22-річну Тетяну, яка була на сьомому місяці вагітності, знайшли вранці мертвою з розрізаним животом, з якого випав плід. Як повідомили у відділі зв’язків з громадськістю УМВС України в Дніпропетровській області, підозрювана зізналася, що близько дванадцятої ночі була в гостях у Тетяни, з якою вони вживали спиртне. Між сп’янілими жінками виникла сварка, і гостя, схопивши зі столу кухонного ножа, жорстоко розправилася з господинею. Слідчий відділ Магдалинівського райвідділу міліції порушив кримінальну справу. За умисне вбивство жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності, та вчинене з особливою жорстокістю (ст. 115, ч. 2, пп. 2, 4 КК України) зловмисниці загрожує позбавлення волі від 10 до 15 років або довічне ув’язнення. Без матері залишився півторарічний хлопчик, який тої ночі спав у сусідній кімнаті. Чоловіка загублює на похорон дружини відпустили з-під адміністративного арешту за дрібне хуліганство.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дешеві долари — по сотні в одні руки і з паспортом

У одному із банків по вулиці Ванди Василевської, що в центрі столиці, вчора можна було здати долари по 8,15 і придбати — по 8,16 грн. «Можна двісті? — питаю». «Ні, лише по сто в одні руки, — відповів касир. — І ще, будь ласка, покажіть паспорт». Навіть за таких умов пропозиція дуже спокуслива. Адже станом на перше вересня більшість банків та «обмінюк» правили за «зелений» від 8,47 до 8,55, а офіційний курс Нацбанку України лише трохи більше копійки не дотягував до історичних восьми гривень.

Нагадаємо: останній тиждень літа позначився різким здорожчанням іноземних, особливо, американських, грошей, щодень долаючи нові «психологічні» позначки. Спробувавши вгамувати валютну лихоманку, НБУ викинув на ринок дешеві «бакси» для продажу населенню на готівковому ринку. Однак якщо ще наприкінці минулого тижня спритні українці, добрячи оббігавши банки, могли придбати долар (до 1000) на 35 копійок дешевше й чимало заробити, здавши у сусідній «обмінці» по 8,45, то сьогодні мало де купиш бодай сотню за такою ціною. За словами експертів, дешевий «зелений» від Нацбанку майже розчинився в загальному обсязі валюти по 8,50.

Директор Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігор Бураковський вважає, що будь-яка економіка, де відбуваються кризові процеси, за визначенням не може мати сильну валюту. І головне завдання полягає в тому, щоб проводити девальвацію гривні «плавню та поступово, не створюючи панічних настроїв на ринку та серед населення. Це має бути дуже чітка та продумана стратегія Нацбанку», *передає Lira.net.*

На думку Бураковського, НБУ мав усі можливості для попередження останнього зростання долара: «Чимало експертів ще навесні прогнозували другу хвилю девальзації національної валюти». Йдеться про те, щоб «зрізати» такі пікові стрибки курсу, знімаючи питання про виникнення паніки та валютних махінацій, оскільки будь-які коливання нацвалюти — ґрунт для спекуляцій.

Загалом, експерти вже давно не беруться чітко прогнозувати курс валют в Україні, однак і навіть дуже приблизні очікування

економістів надто різняться: від оптимістичних 8 до апокаліптичних 20 гривень за долар на кінець 2009 — початок 2010 року. Більшість із них сходяться на думці, що ситуація залежатиме від послідовності Нацбанку, чималий вплив матимуть і обсяги надходження валюти з-за кордону, й ситуація із зарубіжними боргами корпоративного сектору.

Анна БОЙКО.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Вчора у столиці долар можна було купити за так званим соціальним та комерційним курсами. Проте більше 100 «зелених» в одні руки за соціальним курсом не продавали.

Хто отруїв чорноморських бичків?

У Херсонській області в Дніпро–Бузькому лимані загинуло близько півмільйона чорноморських бичків. Співробітники Державної екологічної інспекції області виявили, що в морській воді у місцях масової загибелі риби в 4,4 разу вище за норму амонію, фосфатів — у 8,8 разу, хлоридів — в 7,4 разу.

Не виключено, що такий смертельний коктейль викинули у води лиману підприємства сусідньої Миколаївської області. Поки що це тільки припущення екологів, які продовжують розслідування причини масового мору риби.

Утім, Чорноморське узбережжя регіону продовжує залишатися зоною підвищеної небезпеки для мешканців морських глибин. У регіоні спостерігається збільшення викидання на морський берег дельфінів: афалінів, білобочок, азовок.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.

Соціальні патрулі допомагатимуть бомжам

На Сумщині активізується робота із соціального захисту бездомних громадян. Адже попереду холодна пора року, яку особливо важко переживають ті, хто живе на вулиці. Аби допомогти безпритульним пережити зиму та повернутися до нормального життя в Сумах вже два роки діє центр реінтеграції бездомних. Цього року понад сто осіб отримали допомогу центру. Крім цього, сектором обліку бездомних громадян 98 особам відновлено документи, шістьох — працевлаштовано і стільки само було повернуто на попереднє місце проживання та влаштовано до інтернатів. Для своєчасного виявлення громадян, які потребують медичної та соціальної допомоги, особливо в осінньо-зимовий період, у багатьох великих населених пунктах діє служба соціального патрулювання. Крім цього, при територіальних Центрах обслуговування пенсіонерів та одиноких і непрацевдатних створені пункти прийому й видачі теплого одягу та обігріву.

Владислав ЖМУРКОВ.

Брати-близнюки одружилися з сестрами-близнючками

У церкві Різдва Христового, що у центрі Тернополя, одного дня дали шлюб одразу двом незвичайним парам. 27-річні брати-близнюки Ярослав і Володимир Сінчуки одружилися з 21-річними сестрами-близнючками Надією і Любою Слив’як.

Познайомилися молодята цікаво. Одна з сестер помилилася номером і зателефонувала додому хлопцям. Слово за словом — зав’язалася розмова, а потім і знайомство. Родом брати і сестри з різних районів, але поки що пари житимуть разом у двокімнатній квартирі в Тернополі. Проблеми з того не роблять. За словами молодих господинь, на спільній кухні вони вживуться.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Нову систему гасіння пожеж можна буде використовувати під час рятувальних операцій у шахтах

Рятувальники Головного управління МНС України в Запорізькій області розпочали випробування системи об’ємного гасіння пожеж.

Створили систему фахівці державного підприємства «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Івченко—Прогрес» імені академіка Олександра Івченка». Самохідна установка складається з генератора інертних газів, розробленого на базі авіаційного двигуна, шасі автомобіля «КамАЗ-53229», поворотної платформи та телескопічного розсувного трубопроводу-стріли. Максимально досяжна висота подачі паро-газової суміші — 14 метрів, її об’ємна витрата — 15 тисяч кубометрів за годину. Як стверджують фахівці, цю систему можна використовувати і під час проведення рятувальних операцій у вугільних шахтах, і для теплової обробки приміщень, аерозольної дезінфекції, дегазації та випарювання нафтопродуктів із технологічних резервуарів і нафтопроводів.

Микола МАНЬКО.

Фото надане прес-службою ГУ МНС України в Запорізькій області.

Буде майже два мільйони тонн хліба

На Чернігівщині збирають пізні зернові культури, зокрема гречку та просо. Загалом намолочено 1 мільйон 207 тисяч тонн збіжжя. У середині вересня достигне кукурудза, якої планують зібрати більш як 700 тисяч тонн. Отже, загальний вал очікують в 1940 тисяч тонн.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Скажений вовк покусав працівників ЧАЕС

На територію зовнішніх об'єктів Чорнобильської атомної електростанції (санпропускник 1430 і санпропускник «Семиходи») проник вовк з ознаками сказу і покусав людей.

Вовк став кидатися на працівників, які не встигли сховатися в безпечних місцях. Нині всіх потерпілих госпіталізовано в спеціалізовані медико-санітарні частини Славутича й Іванкова, їх стан характеризується як задовільний, повідомляє прес-служба ЧАЕС.

Звіра застрелили правоохоронці, які прибули з Чорнобиля. Київська обласна ветлікарня, що у місті Вишневе, виконала лабораторне дослідження і підтвердила факт сказу вовка. Розпочато спеціальне розслідування.

Уболівальникам Євро-2012 пропонують відпочинок у військових казармах

У Донецьку розглядають можливість розміщення вболівальників Євро-2012, яких влаштовують мінімальні умови проживання, у військових казармах.

Про це на прес-конференції повідомив донецький міський голова Олександр Лук'яненко, передає proUA.com.

За словами О. Лук'яненка, він обговорив таку можливість із виконавчим директором Євро-2012 Мартіном Калленом. Елементарні умови для відпочинку вболівальників у такий спосіб було організовано в окремих містах Німеччини й Португалії. Вартість ночівлі в «спартанських умовах» військового типу становила 25—30 євро.

Міська влада Донецька найближчим часом проведе ревізію стану військового містечка колишнього військово-патріотичного училища. У планах — впорядкувати казармені приміщення, в яких може розміститися 5 тисяч осіб.

ФОТОФАКТ

У Лондоні завершився найбільший у Європі карнавал.
Фото Сінхуа/Укрінформ.

День Конституції в Казахстані вперше відзначили військовим парадом

Більше двох тисяч військових, понад 120 одиниць озброєння й військової техніки, а також 40 одиниць авіаційної техніки — так в Астані день народження Основного Закону країни святкували вперше. Ставлення до нього казахстанців прекрасно ілюструє пам'ятник головному закону держави в місті Алмати. На сторінці розкритої бронзової книги вилита долоня: доторкнувшись до неї, загадують бажання. Але зробити це можна, лише ставши на коліна.

За словами Посла Казахстану в Україні Амангельди Жумабаєва, «протягом 14 років від дня прийняття Конституція чітко визначала повноваження органів влади: спочатку в нас була президентська республіка, а сьогодні — президентсько-парламентська, і роль парламенту дедалі посилюється». Саме головний документ Казахстану, на думку посла, і дозволив державі не тільки нарощувати економічні досягнення, а й розвивати демократію. Підтвердженням останнього, зокрема, може бути й те, що саме Казахстан — перша країна на пострадянському просторі — в наступному році головуватиме в ОБСЄ.

Незважаючи на удар кризи, активно розвиваються й українсько-казахстанські відносини,

повідомив Амангельди Жумабаєв. Хоча, на відміну від минулого року, коли товарообіг за підсумками року становив 5 мільярдів доларів, за перші півроку 2009 Київ і Астана торгували більш як на 2 мільярди. Прогноз українських економістів більш оптимістичний: очікується, що до кінця 2009 року вдасться додати ще 2-2,5 млрд. дол. І хоча основу двосторонньої торгівлі все ще становлять енергетика й транспорт, однак останнім часом намітилася тенденція до продажу готової продукції. Україна й Казахстан як ніколи потрібні одне одному, адже є плацдармами для освоєння відповідно європейського й азійського ринків.

Та й сама дружна держава вже отямлюється після удару

по світовій економіці. Витративши з початку кризи 19 з 50 мільярдів доларів зі спеціального фонду, Казахстану вдалося уникнути банкрутства банків, масових недобудов і втрати тисяч робочих місць. За 7 місяців цього року обсяг інвестицій в економіку країни зріс на 7% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Більше того, було відкрито 19 нових підприємств, створено більше 320 тис. нових робочих місць, населення знову почало класти гроші на банківські депозити, розповів Амангельди Жумабаєв.

Однак не економікою єдиною живе країна. Посол особливо пишається тим, що казахстанські школярі вивчають історію країни «не на кількох сторінках, як у радянські часи. Вчені провели серйозну роботу в найбільших бібліотеках і архівах Китаю, Росії, Ватикану, Європи й знайшли безліч нових цікавих фактів з нашої історії. Нам є чим пишатися в минулому. Але це — історія, а треба дивитися вперед», — резюмує Амангельди Жумабаєв.

Анна БОЙКО.

СВІТ КОРОТКО

► РОСІЯ

Бесланській трагедії п'ять років

У Беслані проходять дні пам'яті жертв трагічних подій 1—3 вересня 2004 року. Заняття в школах міста розпочнуться 5 вересня. Нагадаємо, група бойовиків 1 вересня 2004 року захопила міську школу номер один у Беслані. До 3 вересня терористи утримували більше тисячі заручників. Жертвами трагедії стало 334 чоловіка, у тому числі 186 дітей.

► ФРАНЦІЯ—ФРН

Саркозі й Меркель попереджають Тегеран

Народ Ірану гідний кращого уряду, чим той, що є в країні, заявив на спільній прес-конференції за підсумками зустрічі з канцлером Німеччини Ангелою Меркель президент Франції Ніколя Саркозі. Він також підтвердив свій твердий намір підтримати будь-які нові санкції проти Ірану. У свою чергу Ангела Меркель заявила, що урядові Ірану необхідно чітко усвідомити, що ультиматум про відновлення переговорів з ядерної програми «дуже серйозний». «Ми прийняли рішення відновити обговорення питання про запровадження нових санкцій у вересні, якщо від Тегерана не надійде яких-небудь чітких заяв», — сказала канцлер. Нагадаємо, раніше президент США Барак Обама заявив, що в Ірану є час повернутися за стіл переговорів з проблеми своєї ядерної програми, однак він спливає у вересні.

► АФГАНІСТАН

США втратили 47 солдатів

На півдні Афганістану внаслідок двох вибухів загинули двоє американських солдатів, передає Асошіейтед Пресс із посиланням на заяву військових. Таким чином, загальна кількість безповоротних втрат американських військ в Афганістані за серпень цього року досягла 47 чоловік. Втрат зазнають і союзники США. Зокрема, днями в південній провінції Гільменд в результаті вибуху загинуло двоє британських солдатів.

ФОТОФАКТ

У Рівному спекли величезний весільний коровай, розміри якого занесено до «Книги рекордів України».

Фото Андрія ДЕРКАЧА (Укрінформ).

А ЯК У НИХ?

Сейм рівних можливостей

Після цьогорічних літніх канікул депутати польського Сейму повернулись у стіни парламенту «рівними». Уперше в історії країни парламентарії, які пересуваються на інвалідних візках, отримали можливість безперешкодного доступу до парламентської трибуни.

Раніше неповносправні депутати, яких у Сеймі нинішнього скликання троє, для висловлення своєї позиції мали доступ лише до мікрофона, розміщеного в останньому ряду сесійної зали. Тепер по спеціальному пандусу з неслизького скла депутати з обмеженими фізичними можливостями можуть в'їжджати безпосередньо на платформу додаткової трибуни. Вона,

щоправда, нижча від головної, але оснащена додатковим монітором, що показує праву сторону зали, яка не потрапляє в поле зору депутатів на візках. Переобладнання сесійної зали коштувало 140 тисяч злотих (майже 400 тисяч гривень). Модернізація охопила не лише «основне місце роботи» депутатів. Замість не дуже зручних платформ для переміщення неповносправних сходами, встановлено пандуси, приведено у відповідність до їхніх потреб ліфти та вбиральні, знижено висоту стійок у роздягальнях та в пунктах «маршалківської сторожі» — охорони Сейму. З думкою про незрячих людей зі стін усунуто елементи, які могли б загрожувати безпеці цієї категорії неповносправних. Такі витрати, на думку польських політиків, обґрунтовані, адже в Польщі налічується 6 мільйонів неповносправних громадян, тобто 15 відсотків суспільства.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

Україна станом на 1 вересня накопичила в підземних сховищах більше 25 млрд. кубометрів газу, **повідомляє прес-служба Міністерства палива та енергетики**

Перший урок у школах Івано–Франківська було присвячено гетьманові Іванові Мазепі, **повідомляє наш власкор Дарина НАЗАРЧУК**

До 1 вересня

Форму і книги безплатно

Першокласникам–дітям пільгових категорій від імені міського голови було вручено шкільні форми. Щасливчиками стали більш як 400 школярів, і ще 150 комплектів одержали учасники творчих колективів позашкільних установ. Крім того, Луганський міський голова Сергій Кравченко вручив майбутнім першокласникам книгу «Мій Луганськ — моя земля» та інші подарунки.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Кадети перебазувалися

Прикарпатський військово-спортивний ліцей-інтернат переселився з смт Богородчан до міста Надвірна. Його нове приміщення стало державному і обласному бюджетам у вісім мільйонів гривень, які пішли на ремонт і реконструкцію казарм колишньої військової частини у Надвірній. Засновано ліцей 1995 року. З його стін випущено 900 кадетів, більшість з яких продовжили навчання у військових ВНЗ. Нині тут навчається понад 300 дітей з 14 областей України.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Дітям підшукували батьків

У дитячому парку Сімферополя відбулася добродійна акція «Дітям потрібні батьки». Був організований добродійний ярмарок із сувенірів, зроблених руками малечі з притулків та інтернатів міста. Також роздавалися інформаційні буклети для батьків та громадян, які хочуть усиновити дітей. Просто на деревах парку розмістили фотографії маленьких громадян, які проживають у притулках, таким чином городян закликали до усиновлення. Волонтери, переодягнуті в клоунів, організували розважальну програму, а діти залишили свої малюнки на асфальті. Зібрані під час акції кошти передані сім'ям із прийомними дітьми.

Георгій ВЕРВЕС.

Корупція починається з дитсадка

Чи можна викоренити корупцію в освіті? Відповідь на це запитання спробували дати учасники «круглого столу» за участю заступників голови Запорізької облдержадміністрації Миколи Фролова та Романа Дригича, виконувача обов'язків начальника управління СБУ в області Романа Семенова, представників освітніх закладів та правоохоронних органів. Як зазначили учасники дискусії, поле для протиправних дій засівається уже в дошкільних закладах. А через гострий дефіцит місць у дитсадках (по області черга на влаштування в них становить 7,5 тисячі малюків) небезпека появи нечистих на руку керівників тільки зростає. Створюються різні благодійні фонди, кошти з яких нібито мають використовуватися на потреби закладу, однак нерідко вони осідають у кишенях спритних посадовців.

Незалежне зовнішнє оцінювання знань учнів допомогло значною мірою викоренити корупцію під час вступної кампанії до вищих навчальних закладів, але послужило додатковим стимулом для її розвитку в медицині. Зокрема, за словами ректора Запорізького національного університету Сергія Тимченка, сьогодні хіба що лініви не надали під час вступу до вузу довідки про інвалідність та про статус постраждалого від аварії на Чорнобильській АЕС, аби отримати незаслужені пільги. Наприклад, на 30 бюджетних місць на юридичному факультеті претендували 43 пільговики, котрі, згідно з медичними довідками, стали інвалідами... після квітня 2009 року. Тому Сергій Тимченко запропонував керівництву області терміново звертатися до Верховної Ради і Кабінету Міністрів з проханням внести зміни до відповідних законодавчих актів.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Щастя в кредит

ТЕМА

Прем'єр–міністр Юлія Тимошенко на зустрічі з працівниками харківського авіаційного заводу заявила, що вважає за доцільне подаліше залучення урядом зовнішніх позик: «Нам не просто можна, нам необхідно збільшувати борги». А також використовувати можливість купувати потрібні товари за низькими цінами, одержувати кредити від інших країн.

Прем'єр пояснила: розвинуті держави світу мають обсяги зовнішніх запозичень 100–120% від своїх ВВП, тоді як Україна — лише 27% від ВВП країни. Зауваживши, що розраховуватиметься за борги не лише держава, а й підприємства, які одержуватимуть прибуток завдяки здійсненій за ці кошти модернізації.

Рік тому глава уряду вже запевнила суспільство, що Україну світова фінансова криза не зачепить. Тепер от, що нарощувати борги під час фінансової кризи — вигідно. Хоч навіть на побутовому рівні адекватні люди позичок бояться як вогню. Утім, можливо, прем'єр знає про борги щось таке, чого не видають пересічні громадяни?

Але спочатку короткий відступ: глава уряду посилається на те, що розвинуті країни мають борги у 100–120% від їх ВВП. То чому б Україні не взяти щастя в кредит? Тільки ж пані Тимошенко не нагадує, що в розвинутих країнах — інша ситуація та можливості, недосяжні для нас. Приміром, США могли собі дозволити постійно збільшувати державні та корпоративні борги, оскільки самі є світовим емісійним центром. І вони могли розраховуватися за борги папірцями, що називаються доларами, яких вони можуть надрукувати, скільки душа забажає. Та й то золота доба суперспоживання для Америки закінчилася. Але там обвальне зростання боргів стало наслідком структурних змін в економіці.

А які зміни в цій галузі здійснюються у нас, на що позичає гроші український уряд: заради Христа! І вже наб-

ралися боргів, як... відомо хто й чого. Лише за офіційними даними прямий і гарантований державний борг України становить майже 270 млрд. грн. — близько 35 млрд. дол. А їх рано чи пізно доведеться повертати. Та ще й з відсотками. Тим часом уряд досі не пояснив, куди саме спрямовані ці кошти? Принаймні не йдеться про реалізацію певних інноваційних проектів чи фінансування заходів з енергозбереження.

Пані Тимошенко каже правду, що зовнішній борг України відносно ВВП невеликий — 27%, і що вигідно його брати задешево. Але важливо, в кого позичаємо і на що витрачаємо ці гроші — у цьому «сіль» питання. А судячи навіть з тих даних, які оприлюднюються, позичені кошти спрямовуються на проїдання. Приміром, падіння економіки в Україні становить 40% — саме на стільки ми менше виробляємо продукції, тож ці гроші в бюджет не надходять. Водночас уряд пишається тим, що вчасно і в повному обсязі виплачує зарплати бюджетникам та пенсії, а опозиція навіть вимагає підвищити їх на 50%! Вічне запитання: «Де взять?» Куди веде така дорога — ясно: в боргову кабалу та залежність від позичальників. Чим і хто розраховуватиметься?

Український уряд замість тривалої роботи з приведення економіки до тьми пропонує нам жити на широку ногу... в кредит. Можемо собі це дозволити?

Валентина ПИСАНЬСКА.

Україна у фокусі зарубіжних ЗМІ

Зарубіжні ЗМІ минулого тижня привертали увагу читачької аудиторії такими темами: політична ситуація в Україні, українсько–російські відносини, «газові прогнози», конфлікт на кордоні зі Словаччиною та лікувальний туризм українських дітей на Кубі, повідомляють закордонні кореспонденти Укрінформу.

Між Москвою та Києвом на-ростає напруженість, **вважає авторитетне американське видання «The New York Times»**. Через рік після війни з Грузією Росія загострює конфронтацію з іншим прозахідним сусідом — Україною. «Відносини між цими державами нині найгірші з часів розпаду Радянського Союзу», — стверджує автор. На його думку, найбільша небезпека переходу від напруженості до відкритого конфлікту існує в Криму, де розташована російська військово-морська база. У січні в Україні пройдуть президентські вибори, у зв'язку з чим їхні учасники виявлятимуть активність щодо Москви, припускає видання і прогнозує, що Кремль, імовірно, намагатиметься скористатися ситуацією, аби підтримати проросійських політиків у Києві.

Польські ЗМІ продовжили тему українсько–російських відносин. Зокрема, Польське агентство преси (РАР) нагадало коментар Президента України Віктора Ющенка одному з українських видань, де український лідер наголошує, що Україна не Грузія, і сценарій втрати Україною навіть частини її території є нереальним. «Цю позицію поділяють мільйони людей, які не допустять до цього», — цитує В. Ющенко РАР.

На думку Президента України, найбільшою проблемою української політики сьогодні є «п'ята колона». «На жаль, ми не змогли виховати «расових» політиків. В наших генах все ще домінує прислужливість і страх, що можна окреслити як «малоросійство», — цитує слова глави української держави РАР. Однак В. Ющенко переконаний, що не потрібно плутати політику нинішньої влади РФ з відносинами українців з великим російським народом, наголошує інформгентство.

Німечкомовна преса, у свою чергу, продовжує коментувати події у цьому самому контексті. «В Україні сезон виборів, а це зазвичай означає принаймні дві речі: Росія не тільки є однією з головних тем кампанії, але і сама намагається впливати на результат голосування, — пише **швейцарський інформаційно-аналітичний портал «ISN»**. «Росія продовжує свій жорсткий зовнішньополітичний курс на території колишнього СРСР, і вона готова застосовувати найширший спектр методів і засобів для здійснення своїх інтересів, — зазначається у статті. — Кроки відносно України — лише частина цього курсу на залякування».

Американське видання «Window On Eurasia» зосередило увагу на

зустрічі глави секретаріату Президента України Віри Ульянченко з представниками закордонного українства. Зустріч засвідчила, що Україна буде ще активніше домагатися визнання голоду 1932–1933 років геноцидом. Зустріч також показала, що «Київ готовий дати Москві спробувати її власні ліки. Росія намагається використати російське населення України для тиску на Київ. Схоже, Київ сподівається, що йому вдасться використати українців, які живуть у РФ, аби змусити Кремль відмовитися від такої тактики», підсумовує видання.

«Независимая газета» пише про українсько–російські газові переговори в Москві. Видання нагадує, що напередодні українська сторона попросила російську про зниження обсягів закупівлі газу в цьому і наступному році, а паралельно оголосила про наміри купувати газ у Туркменістані. У 1990 роки за цією схемою Україна отримувала близько 35 млрд. куб. м газу на рік.

Проте без участі «Газпрому» змінити схему неможливо, посилається «НГ» на думку чиновників. Як повідомляється, джерело, близьке до уряду, поінформувало, що російська сторона не погодиться на пропозиції української. Прогнозується, що з цієї причини Ющенко з Бердихамедовим зможуть обговорювати лише можливість участі України в міжнародному проєкті Nabucco: «Україна пропонує взяти на себе будівництво додаткової гілки газопроводу. Але реалізація і цього проєкту, і політичних домовленостей про прямі постачання газу повніс-

тю залежить від доброї волі «Газпрому», на що розраховувати не варто», відзначив співрозмовник «НГ». За його словами, туркменська лінія нинішніх переговорів у Москві пов'язана виключно з бажанням української сторони добитися від «Газпрому» поступок.

«Коммерсант» підтверджує такі думки і вважає, що переговорами з Туркменією «Нафтогаз» сподівається виторгнути у «Газпрому» зниження у 2010 році обсягів газу, що закуповується, а також ціни на нього (на 10–15%). Проте в «Газпромі» з цією позицією не згодні. «У нас є формула, вказана в угоді, яка діє до 2019 року. І ніхто не має наміру від неї відступати», — заявило джерело видання в компанії. Газета підрахувала, що при середній вартості газу наступного року 200 дол. США за тисячу кубометрів (у 2009 році — 230 дол.) втрати монополії в цьому випадку перевищать 5 млрд. дол.

Австрійська «Die Presse» звертає увагу на українсько-словацький конфлікт через роботу рентгенівського сканера на кордоні. «Дивна суперечка з приводу нібито радіоактивного сканера між Києвом та Братиславою закінчилася тим, що кордон ЄС знову став ненадійним», — пише газета. Видання нагадало: після вступу в ЄС Словаччина встановила на кордоні з Україною спеціальне рентгенівське устаткування, яке сканує вантажні потяги на предмет виявлення контрабанди. «Встановлення рентгенівського сканера паралізувало роботу одного з найважливіших контрабандних шляхів до Європи, що стало великою втратою для місцевої ма-

фії», — пояснюється у матеріалі. Однак, зазначається далі, через постійні скарги українських машиністів на погане самопочуття при перетині словацької станції Матевце та економічний тиск з боку Києва словакам довелося здатися — робота сканера на цій ділянці шляху була зупинена. «Дорога для контрабанди знову відкрита», — констатував автор статті.

Кубинське популярне видання «Cuba Debate» нагадує, що понад 20 тисяч потерпілих від ядерних аварій дітей відновлюють стан здоров'я на курорті Тарара, що є перлиною лікувального туризму на Острові Свободи. Серед відпочиваючих переважна більшість — українські діти. Унікальна ініціатива — програма допомоги дітям, постраждалим від аварії на Чорнобильській АЕС, народилася в 1991 році і стала зразком взаємодопомоги і солідарності в міжнародних відносинах. Такою можливістю скористалися 20,8 тис. осіб, більше 17 тис. з яких — діти віком від 7 до 15 років.

Цього літа понад 170 українських дітей отримують комплексне лікування. Діти, які приїжджають в Тарару, страждають на неврологічні захворювання, психологічні розлади, церебральний параліч і, особливо, на патологію, що має пряме відношення до Чорнобильської аварії: раку щитовидної залози. Крім лікування, дітям в рамках програми спілкуються з кубинськими однолітками, їздять на екскурсії і беруть участь у спортивних іграх. Наприкінці перебування вони повертаються до України з рекомендаціями кубинських лікарів.

(Укрінформ).

Київ, 31 серпня.

Приїжджих заробітчан більше, ніж працюючих місцевих

Заробітчани, які виїхали на початку економічної кризи на малу батьківщину, знову потягнулися з регіонів до Києва. І якщо колись співвідношення працюючих на столичних підприємствах місцевих і приїжджих фахівців було приблизно однаковим, то нині частка провінціалів уперше перевищила частку корінного населення.

Лояльність роботодавців до фахівців без реєстрації легко пояснити: вони готові працювати навіть за добряче схудлі зарплати, бо в регіонах більшість фахівців не можуть знайти собі гідного застосування.

Столицю захлеснула друга хвиля міграції персоналу з регіонів, пише «Деловая столица». За даними директора Київського міського центру зайнятості Олександра Мельника, якому компанії звітують про всіх найнятих працівників, з початку року столичні підприємства працевлаштували майже 69 тис. фахівців, близько 36 тисяч з яких — іногородні.

Якщо раніше співвідношення місцевих і приїжджих робітників було практично рівним, то тепер фахівців з регіонів, зайнятих на київських підприємствах, на 2% більше, ніж корінних мешканців, констатує експерт. Найбільшими постачальниками робочої сили в столицю є або прилеглі регіони, або області, що найбільш постраждали від кризи. Приміром, з Чернігівської області в Київ на роботу приїхало до 1,8 тис. осіб, з Харківської — 1,7 тис., Житомир-

ської — більш як 1,6 тис., Вінницької — понад 1,5 тис., Донецької —близько 1,5 тис., Полтавської — 1, 4 тис., із Сумської — 1,3 тис.

А от вихідці із західних регіонів, судячи з усього, втратили надію поправити фінансовий стан за рахунок столичних роботодавців: за останні півроку з Волинської і Закарпатської областей на заробітки в Київ приїхали трохи більш як 300 осіб, з Тернопільської — 350, а з Рівненської — до 550.

Пожавлення активних міграційних процесів на ринку праці експерти пояснюють просто. Виїхавши на початку кризи на малу батьківщину, розбалувані порівняно високими київськими зарплатами заробітчани не змогли знайти там гідних пропозицій. Тому, розтративши накопичені в кращі часи кошти, вирішили повернутися. А робота в Києві, попри розпал кризи, все ще є. За даними Держжомстату, рівень безробіття в столиці становить 6,9% проти 9,5% по Україні.

Центр зайнятості повідомляє: цього року в місті створено більш як 26 тис. нових вакансій, що вдвічі менше, ніж минулого сезону, але, з огляду на скрутні часи, не так і погано. Загальна кількість вільних робочих місць — 19 тис. Більшість потенційних роботодавців шукають тих, хто готовий до фізичної праці: 37% усіх вакансій відкрито для представників робітничих професій і 13% — для тих, хто без кваліфікації.

Микола КРАСЮК.

На знімку: продається робота...

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Графіті узаконять

У столиці стіни житлових будинків і офісів розмалюють графіті на тему екології і спорту уже цього місяця.

На найближчу сесію Київради головне управління у справах сім'ї і молоді КМДА винесе проект положення, який дозволить «бомбити» будинки (так називається цей процес сленгом графітників). «Ми вирішимо, які будинки можна так прикрашати, які дозволи потрібно одержати, зокрема, від мешканців», — каже начальник відділу молодіжної політики Юрій Блоцький.

Для настиного розпису вже обрано 10 об'єктів. Деякі будинки розфарбують до кінця вересня. Закінчать розпис стін до початку зими. Художники вже придивилися до 50 сірих стін Києва. Малюнки будуть на теми екології, здорового способу життя, казок...

Художники малюють частіше «для душі», але нерідко і на замовлення. За квадратний метр беруть 50—100 дол. — залежно від складності. Але розпис будинків у співпраці з КМДА буде дешевший — за рахунок спонсорів. Мешканцям будинків, які потрапили до списку, покажуть варіанти малюнків: без згоди половини плюс одного жителя малюнків не буде.

Зоряна МИШКОВСЬКА.

Бавляться розкішшю...

ІЗ ЖИТТЯ СЛУГ НАРОДУ

Столичні високопосадовці відреагували на світову фінансову кризу: київський міський голова Леонід Черновецький продав свій знаменитий «Майбах», а його перший заступник Ірена Кільчицька — «Хаммер». Інші чиновники КМДА теж пересіли на «простіші» автомобілі: вони нині обирають «Мерседеси», «Бентлі» чи «БМВ».

Київський міський голова — мало не геній підприємництва: йому начебто вдалося продати «Майбах» за вищу ціну, ніж та, за яку він його купив. «Це авто, здається, було в статутному фонді банку «Правекс», — каже депутат Київради Олександр Пабат, який керує орга-

Вона таки поїде!

Сьогодні від станції «Троєщина» до станції «Київ–Петрівка» має вирушити в перший рейс міська електричка, що дасть змогу розвантажити в цьому районі міста напружені транспортні потоки.

Затверджено новий підхід до формування тарифу на проїзд нею. Відтепер пасажирів, які ку-

пуватимуть квиток на цей потяг з підвозом до станції комунальним автобусом, матимуть можливість придбати його єдиний — за ціною 2 гривні. Вартість окремого квитка лише на електричку — 1,70 грн.

Маршрут було плановано відкрити 31 серпня, однак керівники Південно-Західної залізниці повідомили, що проект «Міська електричка» може не стартувати через те, що Київська міська державна адміністрації не уклала договір з цим підприємством.

Лариса МАРЧЕНКО.

Невже «сундуку» нарешті кінець?

Цей будинок по вулиці Володимирській, 51/53, куди 40 років тому заселилися найшанованіші кияни, почали критикувати вже після зведення перших поверхів. Як лишень не називали багатоквартирну панельну новобудову — похмуру коробку навпроти вишуканих архітектурних форм київської Опери — і сундуком, і одоробалом, і бетонаякою, і бункером! Але кияни тоді не змогли завадити його спорудженню: здавалося, що незграба стоятиме тут довіку...

Цей зразок пізньої радянської архітектури невизначеного кольору в історичному центрі міста — як

глузування з навколишнього архітектурного ансамблю — і досі жахає перехожих своєю недолугістю. Але, здається, незабаром настане кінець «сундукові». Як заявив радник київського міського голови Ігор Добруцький, споруду реконструюють: роботи плановано розпочати вже восени. Наразі розглядається два варіанти, за рахунок чого здійснюватиметься реконструкція, — через залучення інвесторів чи за рахунок коштів міського бюджету.

Ігор Добруцький розповів, що вже розроблено дві програми реконструкції, які мають назву «Оновлений вигляд». Дві — тому, що міська влада має намір реконструювати і фасад будинку на Хрещатику, 15. Його буде пофарбовано, а також відновлена ліпнина та скульптури. Будинок цей — біля входу до Пасажа (колишній «Дитячий світ»), центральну частину якого плановано зробити повністю пішохідною. Містобудівна рада планувала тут замість бруківки укласти гранітні плити, але пізніше дійшли висновку, що економічніше буде все-таки асфальтове покриття. Біля входу в Пасаж передбачається облаштувати Площу зірок, на якій з'явиться красивий фонтан. Знайдеться місце і для паркування автотранспорту.

Наталія ЖУРБИНСЬКА.

На знімках: той само «сундук»; радник київського міського голови Ігор Добруцький.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

голови Денис Басс не змінив своїх «автомобільних смаків». Як відзначає газета «Сьогодні», він і досі їздить на «БМВ» Z8 і «Мерседесах» — S-класу AMG і GL AMG вартістю до 170 тисяч євро кожен.

Утім, розкішшю бавиться не лише столична влада, а й опозиція. Приміром, депутат Київради від Блоку Кличка Дмитро Андрієвський їздить на «Бентлі», а сам Віталій Кличко — на величезному «Рендж-Ровері»: мовляв, з його зростом важко поміститися у маленькій машині. Депутат від Блоку Литвина Олена Антонова їздить на «Мерседесі» S-класу, якому, до речі, надають перевагу всі народні обранці Київради. Однак серед депутатів є й оригінали. Так, лідер ГАКу Олександр Пабат приїжджає на роботу на «Сітроєні» 36. Утім, у його колекції є також «Ленд Ровер Defender», «Морган», «Мазератті» 1985 року та гоночний «Порше 911 Турбо». Одне слово, автопарк депутата «тягне» не менш ніж на мільйон доларів.

Ремонт

Київський фунікулер споруджено у 1902—1905 роках і відкрито 7 травня 1905 року. Довжина колії — 238 метрів, градієнт — 36%, привід електричний. З першого вересня до 1 жовтня для ремонту, який проведуть щорічно, його роботу припинено. Комунальне підприємство «Київпастранс» виконає регламентні роботи для забезпечення надійності його експлуатації. Фунікулер з'єднає підвишену частину столиці з Подолом і перевозить залежно від пори року 7—15 тис. пасажирів на добу.

Місць нема

У столиці, з огляду на підготовку до Євро-2012, у 5-зіркових і 4-зіркових готелях бракує понад три тисячі номерів. Але батьки міста обіцяють, що Київ устигне підготувати готельну інфраструктуру і прийматиме Євро-2012. На стадії будівництва — 18 готелів різних категорій, п'ять з яких — 5-зіркові. Відповідно до вимог УЄФА до 2011 року Київ має надати 7 тис. 300 готельних номерів різних категорій.

Лев Толстой

не догодив

Київська влада може перейменувати площу Льва Толстого в площу Народного Руху України за перебудову. Про це заявив голова комісії Київради з питань культури і туризму Олександр Бригинець. «Можна було б узяти площу Льва Толстого або Московську, оскільки ці назви не історичні. Але це може сприйнятись як антиросійський крок. Тому ми ще нічого не вирішили», зазначив він. Підкресливши, «що була також ідея перейменувати Львівську площу. Але це історична назва: тут колись були Львівські ворота. Тому нехай рішення приймає Президент», додав він. У червні Верховна Рада України рекомендувала перейменувати одну з центральних площ Києва в площу Народного Руху України за перебудову (НРУ).

Уперше в перший клас

Цього року в Києві першокласників на дві тисячі більше, ніж у попередньому. Загалом у столиці дітей шкільного віку (від 6 до 18 років) 394 тис. Для них працюють 528 загальноосвітніх шкіл, з яких 24 — приватні.

Покерують уручну

Київська влада має намір встановити граничну торговельну націнку на продукцію громадського харчування, що реалізується у харчових школах, професійно-технічних та вищих навчальних закладах.

Буде встановлено граничну торговельну надбавку на продукцію громадського харчування, що реалізується: у школах — 50 відсотків, у професійно-технічних та вищих навчальних закладах — 80% до вартості сировинного набору, що розраховується відповідно до норми закладання сировини та закупівельної ціни на неї.

Керівники КМДА сподіваються, що це сприятиме стримуванню зростання вартості продукції громадського харчування, яка реалізується в навчальних закладах столиці, оскільки буде запроваджено єдиний порядок формування цін.

Торгуємо, розважаємося

На Львівській площі розпочато будівництво торговельного центру, в комплексі якого буде реконструйований занедбаний фонтан. Крім цього, фонтани побудують також на першому і другому поверхах, але найбільший — на даху будинку. Тут буде й оглядовий майданчик. Завершення робіт — вересень наступного року.

У країні завершено збирання ранніх зернових — врожай становить 36,7 мільйона тонн (у 2008-му було намолочено понад 41 млн. т)

На Миру запахи аж ніяк не мирні

МІСЦЕВЕ САМОПРАВСТВО

Дев'ять років мешканці села Котляревого Жовтневого району змушені вдихати «аромати», які доносяться від тваринницьких приміщень, побудованих у житловому секторі на вулиці Миру. В літню спеку особливо докучають сморід і мухи, а ночами — гавкіт сторожових псів. Пенсіонери, котрі доживають віку, змирилися і махнули рукою: боротися однаково марно. Молоді в селі практично немає: роз'їхалася по містах і селах у пошуках роботи. Але пенсіонер Андрій Коломієць (**на знімку**), який живе по сусідству із фермою і якого «свиняче амбре» дістало найбільше, наполегливо відвойовує право на чисте повітря.

Приберіть від нас «свинство»

— Ці господарські споруди побудовані ще в 2001 році, — розповідає Андрій Коломієць. — У декількох капітальних однокілометрових спорудах утримується, за моїми підрахунками, близько сотні голів свиней і корів, гній вивозиться і складається поряд з фермою на відкритій місцевості. Аміачні випари, як я розумію, забруднюють повітря і землю, провокують захворювання верхніх дихальних шляхів. За законом будівництво тваринницьких ферм у населених пунктах заборонено, але мої скарги і звернення до різних інстанцій, починаючи із сільської ради і закінчуючи обласною прокуратурою, результатів не дали. Переконавши просимо допомогти знести цю ферму, дати людям право дихати нормальним повітрям...

Чи такий уже й серйозний цей конфлікт? Запилені вулиці села Котляревого зустріли спекотливою тишею. Шлях до

фермера запитали у місцевому «довідковому бюро»: в покупців сільської крамниці. Жінки у яскраво-картатих халатах дохідливо пояснили, куди повернутися, де зупинитися, кого запитати: «А там по запаху й самі зорієнтуетесь...».

Споруду не помітити було неможливо: своїми великими габаритами вона вибивалася із звичного ряду сільських хат. Тільки самих віконць на задній стіні приміщення ми нарахували більш як тридцять. За високим парканом — ще декілька будівель. Хазяї проживали в деякій віддаленості від підсобного господарства — в хаті навпроти. На жаль, стукіт у металеві ворота нікого не сполошив: хоча по той бік паркану й кипіло життя. Ми чекали й таки дочекалися: нарешті у хвіртці з'явилося жіноче обличчя.

— Сина немає. Він поїхав до міста, а мені наказано нікого на ферму не пускати.

Уже ввечері після робочого дня із Котляревого зателефонували:

— Давайте зустрінемося. Зустрілися.

— Мій батько на законних підставах узяв цю ділянку ще 1995 року під будівництво індивідуального житла. Часи були складні, люди не знали, за що хапатися, щоб вижити, — повідав керівник ФГ «Данс» В'ячеслав Дишловий.

— Багато хто почав пиячити, спилися, або поїхали на заробітки. Ми не пішли ані в спекулянти, ані в бандити, не наживалися на купівлі-продажу, а заробляли на шмат хліба разом з батьком важкою селянською працею — вирощували худобу. Це дуже нелегка й копітка робота без вихідних та відпусток. Багато хто нам заздрить. Та нехай спробують — куди й подіється заздрість...

Фермер не заперечує: підсобні приміщення зведені без проектної документації, без відповідних дозволів. Будували з батьком та й будували. Дивується: «Ніякого запаху не чути, це все вигадки заздрісників».

вала урегулювати чергова комісія. Зважаючи на приписи обласної прокуратури про усунення порушень природоохоронного законодавства, державна екологічна інспекція тимчасово заборонила діяльність ФГ «Данс». Серед інших пунктів зобов'язано фермера легалізувати тваринницьку ферму, перенести її за межі населеного пункту відповідно до пропозицій Жовтнєвої райдержадміністрації, у подальшому дотримуватися чинного законодавства. Остаточний розгляд цього питання комісія перенесла на грудень. Дивує інше: за інтереси сільської громади з фермером чомусь позивається рядовий мешканець села, пенсіонер. Дишлового, як з'ясувалося, ні разу так і не заслухала жодна депутатська комісія.

А що ж робить місцева влада, котляревський сільський голова, виконком: яка їхня роль у впорядкуванні й соціальному розвитку села? Люди скаржилися не тільки на запахи ферми: у селі не працює жоден вуличний ліхтар, немає тротуарів, часті перебої з водопостачанням, на деяких вулицях водопровідні крани цілодобово без води: комунальні економлять на електроенергії і скаржаться на відсутність коштів для ремонтних робіт.

— Я у відпустці, — упередив усі запитання на іншому кінці дроту сільський голова Руслан Шокот, напевно, не бажаючи більше розвивати цю тему.

Галина ПОРФИР'ЄВА.
Миколаївська область.
Фото автора.

ТЕНДЕНЦІЇ

Якщо полічити, скільки і чого виробляють аграрії області, то з'ясується, що хмельничанам ніколи цього всього не з'їсти. Вже кілька років поспіль виробництво, скажімо, цукру ледь не вдвічі перевищує його споживання. Про пшеницю й говорити не доводиться. Останні два роки від хлібів тріщать комори, у деякого ще минулорічні запаси залишилися. Молока, щоправда, виробляється не так багато, як було на колишніх фермах. Але у дядьківському хліві добра корівка щодня дасть до двадцяти літрів. А це означає, що за два десятки чоловік можна напоїти і нагодувати.

Коли є стільки всього, здається, що їсти ми маємо не просто багато і смачно, а головне — дуже дешево. Та ось тут і виникає якесь незрозуміле плутанина. **Обсяги сільгоспвиробництва зростають, а продукція у магазинах дедалі дорожчає.** То несподівано вибухнула «цукрова» бомба. То перший сигнал до дорожчання подали столичні хлібопекарні. Після такого прикладу хто ж утримається на місцях? Про ціни на молочні продукти й казати годі: літнє збільшення молочного валу вже давно не позначається на роздрібних цінах.

Селяни криком кричать: при нинішніх реалізаційних цінах на продукцію, практично всю без винятку, заробляєш одні збитки. Кого-кого, а їх у накручуванні цін ніяк не звинуватиш. Але ж і переробники твердять: і ми, бідолаші, ледь кінці з кінцями зводимо, рентабельність майже нульова, хоч завтра підприємство зупиняй.

Ціни у городі не ростуть

До певного моменту в усе це навіть хотілося повірити. Якби не факти.

Що більше в молоці інформації, то воно дорожче

Про них заговорили податківці після того, як перевірили ряд молокопереробних підприємств. З'ясувалося, що не такі вони вже й бідні та злиденні, як кажуть. Просто деякі навчилися дуже спритно штучно завищувати витрати, доводячи їх до рівня доходів. У результаті успішне підприємство видається збитковим, а такому не гріх і ціну на продукцію підняти.

Приміром, один із заводів умудрився включити до вартості своєї продукції... плату за користування авторськими правами, інформаційно-консультаційні та аудиторські послуги. При цьому навіть не потрудився документально підтвердити факт їх надання. Мало того, частина послуг закуповувалась у підприємців, котрі одночасно були ще й штатними працівниками того ж заводу.

Від нахабності такої цінової політики просто подих перехопило. **З'ясовується, молоко чи сметана можуть бути дорожчими не залежно від умісту жиру в них, а від того, скільки інформації вклав у них переробник.** Від такої абракадабри ціни самі скачуть до неба. Але це далеко не єдиний спосіб...

Знайшлися виробничники, котрі чималі суми «наварили» на маслі. На перший погляд тут усе здавалося логічним: що більше жиру — то дорожча продукція. Та вся біда в тім, що маслом і не пахло, не те що не смакувало. Коли податківці почали перевіряти, з'ясувалося, що на підприємстві не змогли надати ні документів, які підтверджували б транспортування масла, ні сертифіката його

якості. А тим часом асортимент виробництва навіть не містив продукції, компонентом якої могло б бути масло. Отож бухгалтерські операції з ним свідчили, швидше за все, лише про рух грошово-фінансових потоків. У цій оборудці підприємства-змовники тільки обмінялися документами. Продукція від цього жирнішою не ставала, зате її собівартість зростала просто на очах.

Виявилося також, що за ліцензійним договором про право використання товарного знака на молокопродукти в Україні виробник платив фірмі, зареєстрованій на... Кіпрі. При цьому всі перекази закордонному партнеру також були віднесені до валових витрат.

Після перевірок податківці нарахували до сплати у бюджет зі штрафними санкціями понад 15 мільйонів гривень. А ще вони виявили факт нецільового використання понад 17 мільйонів гривень, виділених із бюджету як дотація сільгосптоваровиробникам за закуплене молоко. Тож, судячи з усього, підприємливі переробники купались у грошах, як сир у маслі. А платити за це доводилося споживачеві і тому ж таки селянину, який так і не отримав своє зароблене.

Факти просто вражають. Але це ті, що стали відомі лише після однієї галузевої перевірки. До того ж податківці більше переймалися поверненням коштів до бюджету. А хто мусить дбати про реальну ціну на товар? Адже стосується це не тільки молочних продуктів.

Хто з'їв дешевий цукор?

Скандал навколо раптового і незрозумілого подорожчання цукру вже став. Та ціни так і не впали. Хоча ще недавно чи не на всіх рівнях стверджувалося: цукрові запаси у нас такі, що їх і за кілька років не з'їсти.

Хмельниччина тут не виняток. Торік в області виробили 100 тисяч тонн солодконого піску, а фактично споживається не більше шістдесяти. До того ж цукровари не раз говорили, що запаси дворічної давнини ніяк не вдається реалізувати. Чого ж раптом ціна із трьох з половиною гривень за кілограм підскочила вдвічі? Тим більше що собівартість торішнього цукру не перевищує 3,1 гривні.

Але вже вкотре виявляється, що дешевий цукор «з'їли» якісь таємничі трейдери. В очі їх ніхто не бачив, самі вони цукор не продають (утім, як і хліб з молоком, котрі також мають звичку скуповувати), зате вміють протягом однієї доби здійснювати ціни до небес.

Цікаво, тільки-но в гру вступають ці загадкові істоти, одразу на ринку з'являється дешевий продукт із Аграрного фонду і Держрезерву. Не буду перебільшувати: на споживчому ринку області ці запаси не відіграли особливої ролі в критичний момент. Скажімо, АФ минулого сезону закупив лише тисячу тонн солодконого продукту. Та й Держрезерв у пік цукрової кризи приблизно на півтисячі тонн спромігся. Зрозуміло, ні на цінову політику, ні на запаси населення це не вплинуло. А от самі державні комори таки звільнилися.

Та хто і чим наповнюватиме їх завтра? Щоб зняти цукровий ажіотаж, в області вирішили розпочати збирання буряків уже наприкінці серпня, щоб на початку вересня запустити два з п'яти заводів. Мовляв, свіжий цукор одразу зіб'є ціну.

Чекати цього моменту залишилося зовсім недовго. Але якими будуть результати такої тактичної гри? Кожен, хто мав справу з буряком, розуміє, що найбільші цукрові запаси у корені закладаються саме у вересні. Почнеш копати раніше — можеш серйозно втратити

Рятівник занепалих населених пунктів

Герой України Анатолій Пачевський пропонує щороку відновлювати економічну спроможність бодай двох-трьох сіл у кожному районі

ДОСВІД

Для цього вважає за доцільне створити відповідний фонд порятунку таких населених пунктів. Ставши на ноги, вони дадуть раду сусідам, а ті підтримають своїх бідніших сусідів.

Анатолій Мартинович Пачевський (**на знімку**) першим із мешканців Вінниччини став Героєм України. Високого звання його удостоєно 2002 року. За багаторічну працю у сільськогосподарському виробництві і досягнення високих показників в очолюваному ним господарстві «Радівське», що в Калинівському районі. Воно одне з небагатьох, де дотепер господарюють колективно. На зорі реформ, Анатолій Пачевський працював тоді головою правління радівського колгоспу, зібрав людей і поставив конкретне питання: «Як будемо господарювати далі — колективно, при цьому визначивши пай кожного, чи одноосібно?» Селяни без вагань висловилися за колективну форму господарювання. Пачевського знову обрали керівником. Єдине, що змінили, назву господарства. Нині це приватно-орендне сільгосппідприємство.

Тут, як і раніше, підбивають підсумки змагання і вшановують краших. Їхні портрети заносять на Дошку пошани. Разом відзначають свята. На Новий рік дружно сходяться до Будинку культури. На Великдень яблуку ніде впасти у сільському храмі. Господарство допомагає забудовникам. Донедавна зводили житло для хліборобів за кошти підприємства, тепер частково компенсують витрати на будівництво, допомагають придбати будматеріали, надають техніку для їх заведення. На соціальні потреби села тут витрачають щороку не менше 300 тисяч гривень. Не дивно, що люди з інших сіл приїздять у Радівку проситися на роботу, а деякі перебираються сюди на постійне місце проживання.

Результати господарювання в Радівці на рівні європейських. Щогоріч зібрали пшениці по 75 центнерів з гектара, ячменю — по 72, гороху — по 49,5 центнера з гектара. Молока від корови надоюють по сім тисяч літрів на рік. На шість мільйонів гривень реалізують щорічно тільки тваринницької продукції. Господарство з такими показниками є ласим шматком для деяких заїжджих інвесторів. Уже не раз вони пробували, як кажуть, вбити клин між людьми, щоб тим самим прибрати до рук радівські поля і ферми. Трудівники не ведуться ні на які пропозиції. На загальних зборах прийняли рішення: не впускати в господарство інвесторів — ні зарубіжних, ні вітчизняних. Самі справляються, обходяться власними коштами.

Припинімо бандитизм із землею

Пропозицію про відродження занедбаних сіл досвідчений аграрій вніс після того, як апробував її на практиці. Його старший син Ігор, інженер сільськогосподарського виробництва, працював разом з батьком у Радівці. Коли набув досвіду, очолив господарство в сусідньому селі Нападівка. Через декілька років підняв його з колін. До відновленого господарства приєднали свої землі пайовики ще з одного села — Райки. Нинішнього року Нападівка допомагає стати на ноги хліборобам із села Туча Козятинського району.

«Коли син запросив мене подивитися на господарство, на село, щоб дати пораду, як йому бути далі, я приїхав — і вжахнувся, — каже Анатолій Пачевський. — Уявляв, що там може робитися, але, щоб усе було, як писав поет,

31 серпня Герою України Анатолію Пачевському виповнилося 70. Газета широко вітає ювіляра.

чорніше чорної землі... Серце болить на таке дивитися. Чому ж воно не болить людям при кривавках, які сидять у високих кабінетах і звідти нібито переймаються бідами селян? А не болить тому, що настали часи «тимчасових людей». Ніхто з них не знає, як довго утримається в кріслі. Тому й така відповідальність».

Тучу «втягують» разом батько з сином. Бо одному, каже співрозмовник, там не впоратися. Головна причина жалюгідного стану села, як і більшості таких населених пунктів, — у розпорошеності землі, каже Анатолій Пачевський. Розпаюванням нас заганяють у хуторянську державу, у сільський феодализм, вважає досвідчений керівник.

— Скільки я не повторював: «Давайте припинемо цей бандитизм — розпорошення землі, викинемо з аграрної реформи всю ту погань, яку підсунули!», мене уважно слухають, а у відповідь мовчать. На різних рівнях — від району до столиці. Нам варто було б узагалі здійснити націоналіза-

цію землі, передати її державі. Тоді справді земля була б у руках тих, хто її обробляє.

«Дайош соняшник, дайош ріпак!..»

— Більшість з нових хазяїв землі п'явками висмоктують з неї соки, — каже Анатолій Пачевський. — У гонитві за швидкими грішми вони готові на все. Сіють тільки вигідні культури. «Дайош соняшник, дайош ріпак!» — такі в них лозунги. А далі — хоч трава не росте. Порушується агротехніка, виснажується ґрунт, втрачається гумус, надмірне внесення мінеральних добрив призводить до окислення ґрунтів. Що ми залишимо прийдешнім поколінням?

П'ять мільйонів гривень затратило господарство на будівництво й оснащення нового доільного комплексу. Тут, на відміну від багатьох, зберегли тваринництво.

— З усіх трибун чиновники кричать про підтримку аграріїв, зокрема, тваринницької галузі, — каже Анатолій Пачевський. — Про те, які маємо ціни на хліб, не стану повторюватися, бо від цього вони все одно не змінюються. Наведу інший приклад. Коли будували доільний комплекс — його ввели в дію нещодавно, постійно потрібні були кошти. Домовилися з керівником одного із м'ясокомбінатів про задуху тварин. Узгодили ціну. Але наступного дня директор комбінату телефонує і вибачається. Мовляв, він уже не може взяти наших бичків, бо отримав велику партію польського м'яса. Через деякий час запитую його: ну, як польська яловичина?

— На ковбасу я її перероблю, але сам ніколи не їстиму, — відповів той директор.

— Такими діями ми тільки поглиблюємо продуктову кризу, — веде далі Анатолій Пачевський. — Бо здешевлення м'ясопродуктів все одно не відбувається — ні на ринку, ні в магазинах. То що, спрацьовує польська

Чому одна й та сама продукція для аграріїв збиткова, а для декого — надприбуткова

на цукристості. І першими, хто від цього постраждає, знову будуть ті, хто цей буряк вирощував. Крім того, до бурякових жнив селянам доведеться приступати, так і не дочекавшись обіцяних для цієї культури дотацій. А те, хто з'їв останні, залишиться, очевидно, вічною загадкою.

Хліб уже «кусається»

При цьогорічному врожаї зернових, здавалось, ні в кого й гадки не може бути про здрожчання бухання житнього чи білого батона. Однак повідомлення про хоч і невелике, але подорожчання хлібних виробів у столиці, насторожив усі регіони. Адже відомо: формування цінової політики починається не з низів, від товаровиробника, як це мало б бути, а з центру. Тож чого очікувати завтра покупцям у маленьких містечках і сільських магазинах, сказати важко.

Аграрії області просто збиті з пантелику. Впродовж кількох останніх років валова продукція села тільки зростала. Загальна кількість зібраного зерна вже досягла півтора мільйона тонн за середньої врожайності понад 33 центнери з гектара. За цим показником невелика Хмельниччина посіла четверте місце в державі й перше серед західних регіонів. Зерна багато. І воно дешеве.

При задекларованих державою цінах на висококаласну пшеницю від 1,2 тисячі гривень за тону нині її можна купити і за 800 гривень. Добра господиня в селі уже пече з дешевого борошна дешеві паляниці. Але все це ніяк не впливає на ціни для покупців готової продукції у магазинах. І на загальний добробут тих, хто цей хліб виростив, також.

Звідки ж раптово виникають високі ціни на зерно, спробували проілюструвати все ті ж податківці на прикладі ТОВ, яке займалось оптовою торгівлею ячменем. Для цього воно повинно було мати хоча б елементарні склади для зберігання зерна. Але податківці стверджують: товариство не має ні власних виробничих потужностей, ні навіть офісу.

Воно орендувало елеватор і насінневу станцію. І на чужому майні вміло заробляло на зберіганні та відвантаженні ячменю та насіння. Ці послуги принесли посереднику майже шість мільйонів гривень, а це означає, що із кишені виробника ці гроші зникли.

Та при цьому ні договору складського зберігання зерна та сертифікатів відповідності послуг податківці так і не побачили. Не знайшли вони і документи, що підтвердили б перевезення закупленого зерна та оплати транспортних послуг. Тож цілком логічно припустити, що весь кількомільйонний грошово-зерновий рух відбувався тільки на папері.

Так товариство придбало у фермерського господарства близько двох тисяч тонн ячменю майже на три мільйони гривень. Але попри наявність накладних для перевірки так і не було надано інших документів, що доводили б реальне настання правових наслідків: сортових посвідчень, посвідчень про якість зерна, карантинних сертифікатів. Мало того, за вказаною адресою не вдалося відшукати ні самого фермерського господарства, ні його керівників, ні працівників. Та й 12 гектарів, на яких начебто вирощено урожай, — надто мала ділянка, щоб зібрати дві тисячі тонн ячменю.

Так само товариство «купило» в іншого приватного підприємства ще три з половиною тисячі тонн пивоварного ячменю за п'ять мільйонів гривень. І знову слідів складських документів, які б засвідчували перехід права власності на ячмінь від ПП до ТОВ не виявлено.

Хлібороби ще раз переконалися: ціни на сільгосппродукцію не ростуть у полі. Як не доглядати урожай, як тяжко не трудись на фермі — розбагатіти не вдається. Дивись тільки, щоб за свою працю ще й винним не залишився.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

НАМІРИ

Самоселів можуть виселити

Численні факти незаконного вивезення деревини, радіаційно-забрудненого металобрухту, браконьєрство виявила прокуратура Київської області в результаті перевірок Чорнобильської зони відчуження. Під час виїзної колегії у Чорнобиль (**на знімку**) прокурор області Олександр Гардецький розкритикував роботу в зоні правоохоронців.

За його словами, нещодавно він побував у гостях у мешканців 30-кілометрової зони. Загалом у зоні — 259 офіційно зареєстрованих самоселів.

— Люди п'ють воду із забруднених колодязів, вирощують худобу, птицю. Як пояснила мені переселенка, вона передає своїй внучці в Київ курей і яйця, — розповів Олександр Гардецький.

За словами прокурора, проживання людей у забрудненому периметрі — неприпустимо. Адже сама назва території говорить: це зона безумовного відселення.

Місцеве керівництво запевняє: свого часу самопоселенців намагалися видворити. Але Верховний Суд поклав край цим починанням.

Начальник відділення міліції зони відчуження ЧАЕС Григорій Єременко вважає, що, якби не самосели, фактів браконьєрства було б набагато менше.

— Причина браконьєрства — відвідина самоселів, — підкреслив він. — Видаються дозволи, перепустки, під виглядом відвідувань люди приїжджають на рибалку на Прип'ять.

Олександр Гардецький повідомив, що прокуратура ініціюватиме виселення із зони відчуження самоселів, які одержали від держави безплатне житло за межами зони. А в майбутньому керівництво Київської області має намір створити тут заповідник. Планується — буде він у басейні річки Прип'ять, до кордону з Білоруссю.

Іван ЛАЗНЮК.

Фото автора.

В Україні до 5 вересня з офіційним візитом перебуває індійська військова делегація на чолі з головнокомандувачем Військово-повітряних сил Збройних сил Республіки Індія, головним маршалом авіації Прадіпом Васантом Найком (*Укрінформ*)

БАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» (ХТЗ) розпочало роботу після двомісячної зупинки (працівників заводу було відправлено у відпустки), *повідомив заступник гендиректора заводу Віктор Логачов*

У НОМЕР

► *ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ*

Три в одному

У рамках святкування 153-річчя від дня народження Івана Франка, на Дрогобиччині, в рідному селі його матері — Ясениці-Сільній, урочисто відкрили сучасну двоповерхову школу на 196 учнів. Будували її п'ять років. А до цього часу ясеницькі діти навчалися у старій аварійній школі, в якій у 1862-64 роках здобував початкову освіту майбутній Каменяр.

Завдяки консолідації коштів державного, обласного та місцевого бюджетів цього року на Львівщині здадуть в експлуатацію 11 закладів освіти. Серед усіх областей України це найбільша кількість шкіл-новобудов. І для Львівщини своєрідний рекорд: проєктна потужність новобудов — 2756 учнівських місць загалом.

Новосілля справлять і великі школи — як, приміром, у Городку, на 380 місць, і маленькі — на 25, як у селі Бабине Старосамбірського району. Останню збудовано коштом місцевого бюджету. В її приміщенні «пропишуть» також сільську бібліотеку та фельдшерсько-акушерський пункт.

Ірина ЄГОРОВА.

► *СУМСЬКА ОБЛАСТЬ*

У країну знань — автобусом

Напередодні нового навчального року у Сумах відбулася урочиста передача десяти шкільних автобусів загальноосвітнім школам області.

За словами начальника обласного управління освіти і науки Любові Пшеничної, цього року, приміром, на їхню закупівлю з обласного бюджету виділено 3,4 мільйона гривень. З урахуванням, що вартість однієї такої машини становить 215 тисяч гривень, ще шість новеньких автобусів з'являться на дорогах Сумщини у жовтні. Тож до шкіл сільську дітвору підвозитимуть 145 автобусів.

Загалом для повного забезпечення області шкільним автотранспортом потрібно 300 автобусів.

Владислав ЖМУРКОВ.

► *СЕВАСТОПОЛЬ*

Відмовляються від двадцяти мільйонів

Рішення не брати пропонувані місту урядом України додаткові фінанси вимушене. Перший заступник голови Севастопольської МДА Володимир Казарін пояснив, що інвестиції з держбюджету в місті освоюють успішно й ефективно. Але для освоєння шістдесяти мільйонів, що їх Кабмін готовий інвестувати в будівництво школи-колегіуму, у будівельників немає необхідного ресурсу. Його вистачить на проведення до кінця нинішнього року будівельних робіт кошторисною вартістю сорок мільйонів гривень. За «відмовні» двадцять, які залишилися, упевнений Володимир Казарін, наступного року школу-колегіум успішно добудують.

Микола МАГДИЧ.

Вулиця з майбутнього Її росіянин збудував для українців

— Підемо гуляти? — питаю внучку.

— До квіточок! — радіє дитина.

Мала має на увазі чужий двір, де стоїть море аромату від троянд найдивовижніших кольорів, де кучеряві шапки витких клематисів, казкові лілії, де від ранньої весни аж до снігу можна милуватися то крокусами, то датурами, то хризантемами. Там і доріжки гладенькі, без вибоїн, і гойдалки та пісочниці цілі... І це не один двір, то ціла вулиця з охайними будинками котеджного типу, де все на порядок краще, ніж у своєму рідному домі та дворі. Перейди через дорогу мимо вічно смердючого смітника, де двірник щоранку палить непотріб, гілля чи листя, — і наче потрапляєш в інше місто чи іншу країну.

Коли внучка виросте, вона дізнається, що господарі цієї квітучої вулиці — усі діти та дорослі, які мешкають на ній, а не ЖЕК, як у нас. Більше того, вона почує: будівельники, які зводили ці оселі, теж живуть у них. Вони не бояться, що їх назвуть халтурниками, бракоробами. Щойно здавши будинок, вони одразу взяли його й на обслуговування. Мешканці створили ОСББ «Богатир» — об'єднання співвласників багатопверхових будинків і передали турботу про всі ремонти та догляд за мережами тим самим будівельникам. Це гарантує життя будинку без авралів та НП. «Так має бути повсюдно», — каже чоловік у солом'яному брилі, котрого мешканці зустрічають по кілька разів на день. Це і є знаменитий Олександр Кондратов, без якого б диво-вулиці не було. «Наш головний», кажуть сусіди.

Віражі доль

Олександрів дід відбував заслання в знаменитому Шушенському — там, де й Володимир Ульянов (Ленін). А до того діда «упекли» на Соловки. Як «політичного». Ревний борець «за ідею», він, напевно, уявляв, що діти та онуки продовжать його справу, будуть політиками. А діти та онуки стали «служивими», професійними військовиками.

Інший так і прожив би в Шушенському всеньке життя, а Сашко Кондратов змалку мандрував за батьками — то в Одесу, то Архангельськ... Куди батькові давали призначення. У місті своєї юності, Калінінграді, вступив до військового училища. Про інший вибір і мови не могло бути. І здавалося тоді: це вже назавжди. З'ясувалося, були у нього предки, які теж мали до армії стосунок. Ось прадід служив у царській армії, а дід воював «за владу Рад» у дивізії Котовського. Їх бойові біографії Сашко знав назубок. Армія стала всім і для нього, його дружини та дітей. Уся родина гордилася його зростанням по службі. А як не пишатися, коли Олександр став наймолодшим командом в інженерних військах?!

Великий відтинок життя росіянин Кондратов провів в Україні. Незабаром ювілей: сорок років тому він прибув у Кам'янець-Подільський, військово-інженерне училище якого славилася на весь Союз. Тут дослужився до підполковника і був заступником командира по тилу. А це означає: ніс на собі всі турботи про побут військовиків. Передусім, надання їм житла. Олександр Кондратов будував господарським способом так зване військове містечко, де й досі живуть його колеги, а їх діти та онуки обирають дорогу батьків.

І на пенсії енергійний військовий інженер не міг всидіти. Забивати козла у дворі на лавочці — це не його. Повертатися на історичну Батьківщину через те, що Україна обрала свій, незалежний шлях, навіть не збирався. Тим більше й батьків перевіз до Кам'янця. Бо ця земля і місто вже стали його долею. Як допомогти їй стати на ноги, дорівнятися до передових країн світу?

Сьомого грудня 1992 року Кондратов створив власну будівельну організацію «Марс ЛТД». Навіть тут, у невеликому Кам'янці, людям катастрофічно бракує житла. А скільки черг за ним в Україні! І в них не тільки вояки. У місті живе робітнича родина, яка чекає квартири вже 36 років. Отож Олександр Кондратов обрав галузь, де він надзвичайно корисний молодій українській державі. За роки незалежності «Бог війни» — «Марс» інвестував у мирну будівельно-житлову галузь міста понад сто мільйонів гривень. На рахунок підприємства вже дев'ять зданних будинків, кожен з яких коштує не менше восьми з половиною мільйонів гривень.

Побратими

Якщо говорити про команду, то в «Марсі» ви знайдете кращій її зразок. Олександр Кондратов працевлаштував чимало своїх колег. Підполковники Володимир Білоус, Володимир Малащук, Олег Мартинюк, майор Сергій Дякевич... Команду єднає й міцна чоловіча дружба. А всього в товаристві 13 колишніх військових. Це люди, які вміють організувати роботу, каже Кондратов, що навіть важливіше, ніж мати навички з будівництва. «З нівелірами бігають учорашні випускники будівельного коледжу, вони просто щасливі потрапити до нас на роботу». Загалом у «Марсі» працює понад 70 чоловік.

Цим людям сьогодні дуже прикро слухати політиків найвищого рангу, які провокують міждержавні конфлікти, говорять про ворожнечу чи ущемлення прав росіян в Україні. Росіянин Кондратов та його українська команда «Марс» перевіряла українсько-російські стосунки на власній практиці понад півстоліття. Ніхто нікого навіть «кацапом» чи «хохлом» не обізвав. Народу не потрібне брязкання зброєю. Він хоче будувати світлі будинки, ростити в них дітей та онуків, садити біля них сади.

Претензії до держави

Вони таки є у Олександра Кондратова. Але ніяк не пов'язані з російським походженням чи неможливістю задовольнити права представника національ-

ної меншини. Проблеми зовсім іншого порядку. Українська держава, для якої він так старався, почала йому... заважати в роботі. У січні 2006 року набув чинності Закон України «Про фінансово-кредитні механізми будівництва і управління майном при будівництві житла». Відтоді «Марс ЛТД», так би мовити, втратив фінансову самостійність. Як то воно, маючи за спиною багаторічний досвід та вдячність людей, отримати, так би мовити, недовіру?! Адже якщо раніше родини, котрі хотіли придбати квартиру, несли гроші просто в товариство, то тепер їм довелося прошкувати до банку. На державному рівні ще й визначили конкретну банківську установу.

— Я розумію державу, — каже Олександр Кондратов. — Вона хотіла захистити людей від втягування в такі афери, як «Еліта-Центр». Громадян обманули будівельники — піднялася хвиля протестів. У нашій галузі ми й самі хотіли б позбутися всіх недобросовісних фірм та фірмочок. Але ж хтось давав «Еліті» дозволи. Де ті чиновники? Чому їх не спитати? Хіба не можна було перевірити при реєстрації послужний список отієї «Еліти», в якій три особи, і всі тепер у бігах? У нас же не те, ми справді ні від кого не ховаємося, самі бачите. Наша організація — як на долоні перед людьми, перед державою. Таким, як ми, держава могла б дати, так би мовити, довірчу грамоту і дозволити працювати напроям.

З вартості кожного будинку банк одразу почав забирати 10 відсотків коштів на форс-мажорні обставини. Ці гроші крутяться, заробляють нові гроші. Вигода банку на рівному місці. А будівельникам — дірка від бублика. Ні процент, ні півпроцента. До цих десяти — ще плюс два відсотки на власні потреби. Хотів «Марс» піти до іншого банку, але там відмовилися: в ці ігри ми не граємося... Та й не вписані у «список». Ще й попередили: очікуйте проблем.

Кому форс, а кому й мажор...

Коли банк справді почало лихоманити, будівельники відчували, ще й як! Якось у «Марс» заглянули податківці. «Будемо вас штрафувати. Чому вчасно не сплачено податок на додану вартість?» Бухгалтерія продемонструвала платіжку на 26 тисяч гривень перевіряльникам. Ці кошти виявилися зарахова-

ними на спеціальний рахунок, в якому вже накопичилися такі ж платіжні документи, що не виконані в строк з вини банку через накладений Нацбанком мораторій на задоволення вимог кредиторів. Таким чином банк порушив договір банківського обслуговування — і хоч би хни. Довелося «Марсу» знімати 26 тисяч з іншого рахунка...

3 квітня жодної копійки «Марс» у цьому банку не брав, хоч майбутні квартирновласники майже всі давно розрахувалися за житло. Повисло понад 700 тисяч гривень. За рахунок чого дім тепер добудувати?! Юридично Кондратов міг і зупинитися. Але він на власний ризик вкладає власні гроші, аби за літа закінчити ще одну будову. Совісно перед співгромадянами буде, якщо підведе їх. Щодня з ними зустрічається. На взаємній довірі домовилися, що завтрашні господарі можуть зайнятися облаштуванням оселі. «Марс» здає квартиру без шпалер та лінолеуму. Адже зазвичай люди потім хочуть переробити все на свій лад. Навіть перестінки руйнують. Шкода праці. Тому прийняли розумне рішення дати людям вибір. Зате й один квадратний метр дешевий як ніде — три з половиною тисячі гривень.

— Це вигідно людям, тому до нас ідуть і нині з грішми. Та як їх візьмемо, коли держава руки зв'язала? Ось Прем'єр-міністр програму добудови житла висунула, запевняє, що вона дуже корисна для українців. А скільки отаких «Марсів», як наш, сьогодні заблоковано?! Через вулицю в нашому місті працює фірма, то їй винен банк уже півтора мільйона. А тимчасовий адміністратор банку на наші листи відповідає, що мораторій оголошено «з метою захисту інтересів кредиторів та вкладників, забезпечення схоронності капіталу та активів», та ще й підписується «З надією на порозуміння». Отак захистили! Податкова знайшла нас, але не знайшла банк. Чи це не афера державного штибу?

До 17 жовтня фінустанова шукатиме інвесторів. Але чи вже 18-го почне повертати гроші — невідомо. Повноцінне літо у будівельників пропало. Ім, як і кожному маленькому українцю, потрібна стабільність, а не штучно породжені проблеми.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: Олександр Кондратов на своїй вулиці, біля своїх троянд.

Фото автора.

Олексій КУЧЕРЕНКО: «Ми маємо бути готові до більш жорсткої, відповідальної системи стосунків у сфері поводження з твердими побутовими відходами»

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Щороку в Україні утворюється до 19 тисяч несанкціонованих сміттєзвалищ, що займають площу 700 гектарів. На ці стихійні сміттєзвалища та лісосмуги потрапляє близько 20 мільйонів кубометрів побутових відходів (5 мільйонів тонн). Про те, якими темпами наша земля перетворюється на смітник, як цьому можуть завадити державні програми і ми самі, звичайні громадяни, кореспондент Укрінформу бесідував з міністром з питань житлово-комунального господарства Олексієм КУЧЕРЕНКОМ (на знімку).

— Події в Тернополі стали резонансними для всієї країни. Наскільки проблеми сміттєзвалищ актуальні для інших міст?

— На жаль, те, що відбувалося останніми днями в Тернополі, не є винятком. Минулого року схожі ситуації, хоча і не в такій формі, траплялися в Одесі, Вінниці, Сумах. Одна з основних причин цього — потужності більшості полігонів твердих побутових відходів навколо наших великих міст вичерпуються, їхній технічний стан не відповідає сучасним вимогам. Відповідно страждають мешканці навколишніх сіл, які опиняються у тяжких, часом нестерпних екологічних умовах. Інший важливий чинник — економічний, коли тарифи на вивезення сміття не покривають видатків. Можна казати і про інші аспекти цього явища, але загалом, якщо подивитися на Україну із супутника, здається, що наша країна певне не перетворюється на суцільне звалище відходів — і навколо міст, і навколо сіл, селищ. Нові технології утилізації відходів у нас практично не застосовують. Несанкціоновані сміттєзвалища становлять 30 відсотків від їхньої загальної кількості.

Ну ось приклад хоча б із мого власного досвіду. У лісі поблизу Києва, де розташовуються будинки багатьох керівників високого рангу, за 100—150 метрів від так званої президентської траси, розростається стихійне звалище побутового, будівельного сміття, де регулярно вивантажуються машини.

Якщо ще на початку 2009 року ми були переконані, що найбільшою «пожежею» у ЖКГ є стан теплокомуненерго, а за ним йшло водопровідно-каналізаційне господарство, то нині до цього додається питання екології, поводження з побутовими відходами.

— Але ж іще у 2004-му урядовою постановою була затверджена Програма поводження з твердими побутовими відходами на 2005—2011 роки із загальним обсягом фінансування з державного бюджету 1 мільйон 565 тисяч гривень, у тому числі за рахунок фонду охорони навколишнього природного середовища 160 тисяч гривень. Якою мірою ця програма виконується?

— Я не хочу перекладати відповідальність на своїх попередників і мушу констатувати, що ця програма, якщо і виконується, то в дуже незначних обсягах. Зокрема, за інформацією Ради міністрів АР Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у всіх регіонах розроблено місцеві програми поводження з твердими побутовими відходами, окрім Чернівецької області. Водночас в АР Крим, Вінницькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській, Сумській, Тернопільській, Чернігівській областях, у містах Київ та Севастополь зазначені програми досі не затверджено, тобто вони начебто є і їх начебто немає.

Відверто кажучи, у цій програмі, як і в багатьох інших державних реформаторських документах, не передбачається реального механізму їх реалізації та відповідальності. На жаль, не та ми країна, де працюють такі програми. Для всього цього потрібні жорстка державницька воля, узгоджені дії багатьох відомств і представницьких органів, муніципалітетів, державного контролю.

Але не будемо тут усе «валити» на державу. Якщо продовжувати критикувати Президента, прем'єра, міністрів і чекати склавши руки, що прийде хтось і все зробить за нас, — це шлях у глухий кут. Нічого саме по собі не зробиться, держава і громада повинні пройти свій відрізок шляху.

Реалізація будь-якої програми пов'язана з коштами, за все треба платити і зовсім не за рахунок бюджету. Якщо у програмі присутні економіка, інвестиційна привабливість, вона запрацює, а якщо там закладено збитковість, то будемо тупцювати на місці. Чинною програмою на сім років заплановано 1,6 мільйона гривень. Зрозуміло, що цих коштів недостатньо для розв'язання такої складної проблеми, як поводження з побутовими відходами навіть у контексті розвитку нормативно-правового забезпечення в цій сфері.

Зазначу, що нині Мінжитлокомунгоспом розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної

цільової економічної та науково-технічної програми поводження з твердими побутовими відходами на 2010—2019 роки» та розробляється нова редакція Державної цільової програми поводження з твердими побутовими відходами, метою якої є реформування та розвиток сфери поводження з ТПВ шляхом створення умов для надання якісних послуг із вивезення побутових відходів із використанням сучасних методів та технологій, що відповідають європейським стандартам, зі зменшенням екологічного навантаження на навколишнє природне середовище та здоров'я. Ця програма розробляється за активної участі НАН України та органів місцевого самоврядування.

— Навіщо розробляти нову програму, якщо не виконана попередня?

— Це не є повторенням старого. Нова концепція передбачає розбудову нової сучасної моделі поводження з побутовими відходами з урахуванням досвіду передових країн світу в цій сфері, нових вимог до збереження навколишнього середовища, які сформовано, зокрема, Кіотським протоколом. Вона передбачає розвиток ринкових механізмів у цій сфері, чого бракує чинній програмі. У сфері поводження з відходами ми й досі діємо приблизно так, як і 30—50 років тому, змінюються тільки обсяги. Дивіться, лише до 5 відсотків побутових відходів в Україні утилізується на двох сміттєспалювальних заводах в містах Києві та Дніпропетровську, обладнання яких, на жаль, уже застаріле. Ще експлуатуються експериментальна сміттєспалювальна установка в місті Люботин Харківської області. У 22 містах впроваджується роздільне збирання побутових відходів, у 8 населених пунктах побудовано і будуються сміттесортувальні станції. І це все — на таку велику країну, як наша.

Ми ще й досі сперечаємося щодо впливу на екологію сміттєспалювальних заводів, говоримо про їхню дорожнечу. Ну давайте будемо думати, що просто звалювати сміття на землю — це дешевше. До речі, за оцінкою датських експертів, кількість полігонів в Україні потрібно скоротити в сім разів через їхню техногенну небезпеку та навантаження на навколишнє природне середовище.

Я в Токіо на власні очі бачив у дії шість чи сім сміттєспалювальних заводів, нікому вони там не заважають. А, наприклад, у Києві міська влада очікує, коли державний бюджет виділить спеціальні кошти для такого заводу, мовляв, 200 мільйонів доларів за такий завод — це надто дорого. Але ж це риторика. Відомо, що минулого року міський бюджет становив 25 мільярдів гривень, тобто для заводу треба було знайти мільярд гривень, до того ж це не одномоментні витрати, можна було залучити позики Світового банку, японських корпорацій. Так, усе це недешево і може позначитися на тарифах для мешканців столиці, але ми повинні пройти цей шлях, якщо не хочемо жити на смітниках.

Крім того, для невеликих міст є інші варіанти. Наприклад, у Миргороді знайшли ком-

плексне розв'язання проблеми поводження з відходами, починаючи з роздільного збирання сміття, відповідної роботи з населенням, у школах. В деяких інших містах є достатньо успішні приклади роботи приватних полігонів.

Чому цей досвід не став масовим? На жаль, уся сфера ЖКГ виявилася заручником неефективної системи управління та регулювання. Свого часу тут усе, що можна було, роздержавили, передали у власність громад, але комунальний власник не став ефективним власником. Тут є об'єктивний бік питання, зокрема щодо бюджетних стосунків держави і муніципалітетів, але є і суб'єктивний, коли влада на місцях живе лише від виборів до виборів, не шукає ефективних економічних моделей діяльності міського господарства. Крім того, внаслідок передачі об'єктів ЖКГ до комунальної власності відбулося подібнення відповідних підприємств, що знижує ефективність управління ними та послаблює їх можливості щодо залучення інвестицій.

Ще є і ментальна проблема наших громадян. Адже сміття спочатку збирається, вибачте, на домашніх кухнях — технологічний ланцюг поводження з відходами починається саме тут. Але чи багато хто з нас удома сортує побутове сміття, розкладає в окремі пакети? Нас цього не вчили і не вчать, а, між іншим, таке «домашнє» сортування в разі підвищує відсоток вторинного використання відходів — світова практика.

Крім того, не варто забувати і про підвищення відповідальності за несанкціоноване викидання відходів — порівняйте розміри штрафів за це у нас і в розвинених країнах. Там просто немислимо вивезти машиною відходи кудись у ліс, а в нас на це й досі закривають очі.

— Зарубіжні інвестори ще не втратили інтерес до цієї сфери ЖКГ, чи пропонують вони якісь проекти, є пропозиції?

— Так, інтерес є, навіть можна сказати про певну активізацію з боку німецьких, шведських та інших компаній. Зокрема, досить перспективними вважається роздільне збирання ресурсоцінних компонентів ТПВ, транспортування ТПВ, сміттесортування та сміттєпереробка, вилучення та утилізація біогазу.

Можливо, на сьогодні ще замало конкретики, але інвестори розуміють, що в Україні ця проблема загострюється, рано чи пізно її доведеться розв'язувати.

Але тут треба застосовувати економічні методи, запроваджувати реальні тарифи, реальні бюджети — місцеві і державні. Тоді і кошти знайдуться.

Загалом я переконаний, що ми маємо бути готові до переходу до більш жорсткої, відповідальної системи стосунків у сфері поводження з твердими побутовими відходами. Це закладається у новій програмі, де пропонуються, зокрема, відповідні зміни до ДБН, до Адміністративного кодексу. Ми пропонуємо нарешті віддати містам місцевий збір на сміття, це особливо актуально для курортних зон.

Бесіду вів
Олег ОЛІЙНИК.

Київ.

Поділилися досвідом

Віце-президент Асоціації міст України, міський голова Вінниці Володимир Гройсман ініціював проведення виїзного засідання асоціації в Тернополі з метою вирішення питання вивезення з міста побутових відходів.

— Нам удалось знайти порозуміння стосовно шляхів розв'язання проблеми разом із головою Тернопільської облдержадміністрації, головою облради, міським головою Тернополя, — зазначив після засідання, яке відбулося 20 серпня ц.р., Володимир Гройсман. — Сторони підписали протокол намірів, тому переконаний, що тепер оперативно вирішать питання виділення земельної ділянки під полігон для тимчасового вивезення відходів. Дуже важливою є ще одна домовленість — про співфінансування будівництва сміттєпереробної станції.

Про політичні аспекти проблеми не йшлося, уточнює пан Гройсман. Треба розв'язувати проблему, а не шукати винних. Само по собі сміття з міста не зникне. Мешканці не повинні залишатися заручниками ситуації.

Вінниця пережила таку само ситуацію торік. На відміну від Тернополя, у місті над Південним Бугом з неї вийшли без особливих ускладнень, протягом трьох місяців знайшли шляхи порозуміння з громадою приміського села, де розташований полігон, і розпочали роботи із зменшення його негативного впливу на навколишнє середовище з подальшим захороненням. Цим досвідом вінничани поділилися з міським головою Тернополя Романом Заставним ще до проведення виїзного засідання Асоціації міст України. На думку пана Заставного, у Вінницькій ситуації вдалося вирішити швидко насамперед завдяки дружній співпраці представників трьох гілок влади — облдержадміністрації, облради та міськради. У Тернополі, за його словами, ситуація сприймалася насамперед на політичному рівні, тому так багато заяв і так мало конкретної роботи.

Щоб зменшити соціальне напруження, міська влада Вінниці вникла у проблеми територіальної громади села Стадниця, де розташовано сміттєзвалище. «Ми вже три роки постійно виділяємо з міського бюджету кошти на оздоровлення дітей Стадниці, — каже Володимир Гройсман. — Прокладаємо в селі новий водогін, тривають роботи з асфальтування вулиць та їх освітлення. Такі заходи сприяють порозумінню між жителями села і міською владою. Вони бачать, що роботи на полігоні тривають щодня, ми виконали їх уже на вісімдесят відсотків. Те саме рекомендували зробити тернополянам.

— Проблема з полігонами для побутових відходів не тільки вінницька чи тернопільська, — продовжує віце-президент Асоціації міст України Володимир Гройсман. — У більшості міст вони експлуатуються уже від двадцяти до тридцяти років. У бюджетах територіальних громад немає коштів на її розв'язання. Виділення нових земельних ділянок, встановлення сучасного обладнання — все це має бути комплексна робота на всіх рівнях. Держава мала б узятися за вирішення цього питання, тоді не було б таких ситуацій, яка склалася, зокрема, в Тернополі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Чому цей досвід не став масовим?

«Беда не в том, что молодость уходит, а в том, что не уходит никуда»

Ці рядки одеський поет Юрій Михайлик присвятив Володимиру Ісааковичу Брудному.

Коли йому було 80 років, він визначив, що щастя — це коли ти потрібен не тільки собі. У 85 років до цього формулювання додав: і коли є ті, кому потрібен ти. У нього все це є, і він, за його словами, щасливий!

Володимиру Ісааковичу не легко згадати, коли вперше поняття старість використав стосовно себе. Старі, за його словами, це ті, кому 75—90 років, кому більше 90 — вже довгожителі. А 60—75 років це всього лише «третій вік» — люди похилого віку. Коли сам Володимир Брудний увійшов у цей третій вік, його не сприймали як пенсіонера. Навіть за зовнішнім виглядом. Він почав привертати увагу до себе, і навколо себе — а що ж це таке, «третій вік»? Ознайомився з геронтологією (вченням про старіння), наукою, якою і донині серйозно ніхто не займається. В Україні навіть ніде не готують таких фахівців — геріатрів. **Старих людей пушено на самоплив.** 13 років тому Володимир Брудний провів дослідження серед довгожителів Одеси, тих, кому за 90. Його завжди цікавило, як люди дожили до таких років? І з'ясував, що два чинники, які вважаються вирішальними в довголітті — **спадковість і «рух — це життя»** — виявилися аж ніяк не вирішальними. Із півтори тисячі досліджуваних ним довгожителів більшість навіть зарядку ніколи не робили, а от соціальна форма руху, те, що пов'язано з інтелектом, розумом, мисленням, є чи не найголовнішою. Фізичний рух — не панацея. Володимир Брудний переконався в цьому на власному прикладі. І не тільки він. Фізичні навантаження в теорії Амосова посідали перше місце. Але коли він залишив інститут і подвоїв особисті навантаження, то дійшов висновку, що це не є порятунком від старості. А важливіше — робота думки, інтелектуальна праця, соціальна активність.

Якщо молоде покоління сьогодні часто називають загубленим, то **старше покоління — кинуте покоління.** Це страшне лихо! І не тільки для самих старих, а й для держави. Тому що коли йдуть, забирають із собою величезний досвід. Коли Брудний говорить «кинуте покоління», він має на увазі серйозну проблему, характерну для нашого суспільства — **вікову дискримінацію в організації праці.** В атмосферу соціальної розчарованості кидають не тільки старих і «дорослих» людей, кому по 60 років, а й найактивнішу верству населення — сорокалітніх.

Володимира Ісааковича вкрай обурює, коли він бачить оголошення про прийом на роботу з обмеженням віку до 40 років, а то і до 35! Такий підхід утворив новий прошарок суспільства — його можна назвати «соціальні старі». Йому ще, об'язно кажучи, треба «на ярмарок» їхати, а його повернули на півдорозі й направляють назад. Він от уже не тільки з «ярмарку» їде, а під'їжджає додому, і то просить, як у Висоць-

кого, «чуть помедленнее, кони, чуть помедленнее». Покинутість — страшний чинник, який вбиває людей. **Брудний знайшов вихід із зони «кинутого покоління», і скористався цим.**

Монолог від першої особи

Володимир БРУДНИЙ: «Коли я досліджував старожилів, вивів таку формулу для себе: **довгожителі — це ті люди, які ХОЧУТЬ довго жити.** Людина, хоча б як це здавалося комусь дивним, сама ставить собі завдання — жити довго або доживати з тим, що маєш. Хтось залишається в професії, вийшовши де-юре на пенсію. У когось відбулася зміна виду діяльності, але найголовніше — вона є, ця діяльність. Я не знаю, що це може бути: вирощування квітів, конструювання акваріумів, можна бути волонтером, консультантом, відкрити крамничку з пірижками — не має значення.

Я зрозумів найголовніше — людина має знайти собі те, чим їй цікаво займатися, із чим вона житиме, а не просто доживати до смерті. Людей, які прагнуть жити, я називаю **активними «долголетиками».** Таку форму життя, як активне довголіття, вивчив добре, тому що сам у себе був насамперед підслідним кроликом.

Я дійшов цікавого висновку — **чим ти старший, тим ти молодший.** Тіло старіє, а в голові — простір, бажання охопити все. До пенсії я був завкафедрою, членом парткому, займався наукою. Ось ніби й все. А коли пішов з інституту, у мене з'явилося стільки «ролей»! Життя стало більш активно розвиватися, тому що ти підходиш до будинку, який називається «Мудрість». У свої 85 років я ще на порозі мудрості. Тільки в цьому віці я усвідомив, що таке вік живи, вік учись. І дотепер відкриваю щось нове. Своє життя уявляю

так: я сів у вертоліт, і він з роками піднімається все вище й вище, а я все набагато ширше й далі бачу. Я навіть вивів свою формулу мудрості: знання, уміння ними оперувати, навички в застосуванні цих знань, життєвий досвід — все це помножене на час. Я на собі переконався — що більше в тебе знань, умінь і навичок, то більше в тебе спрага пізнавати далі. І ця спрага — твоє життя, твоє «харчування», це тебе тримає, при тому, що тіло старіє.

На жаль, тіло старіє невблаганно, і нікуди від цього не подітися. Але й до цього можна підходити по-різному. **Я, наприклад, ніколи не лікуюся, я — «ремонтуюся».** І це не дратує. Адже навіть дуже точна техніка потребує ремонту. І я розумію, якщо хочу довго «служити», треба вчасно ремонтуватися й проходити «техобслуговування». Тіло як форму, в якій б'ється саме життя, треба утримувати в нормі. Але здоров'я людини від медицини («ремонт»), за даними ВООЗ, залежить лише на 10 відсотків, по 20 — надається генетиці й екології. А на 50 відсотків залежить від способу життя. От ми й підійшли до найголовнішого».

Жити довго і щасливо

Спосіб життя! Ось що важливо при можливості людини жити довго й щасливо.

Для себе Брудний відкрив **секрет довголіття — активний спосіб життя.** І в цьому найголовніше те, що виключає самотність — найзгубніший стан для людини. Жванецький казав: «Самотність — це коли ти проговориш із собою всю ніч, а вранці тебе не розуміють». Боротьба із самотністю — це в принципі справа держави, суспільства, але найголовніший борець тут — сама людина. Інакше вона просто перестане БУТИ. Вона краде в себе своє

життя. Тому не треба розлучатися з усім, що в нас було. Продовжуйте діяльність, будь-яку, яка до душі, цікавтеся всім, що відбувається в житті — від свого двору до Всесвіту, кому що цікаво.

Думки вголос

Володимир БРУДНИЙ: «Спілкування — найважливіша форма активного життя. У мене сусід працював багато років на заводі. Йому 75, він уже не може стояти біля верстата, але він хоче жити, і жити повноцінно. Він знаходить те, що йому цікаво. Учора зустрічаю — йде на Соборку. «Михайловичу, — кажу, — ти ж у шахи не граєш». «Ну і що, — відповідає, — а поговорити?». Знаю, що й не тільки поговорити. Він на всі руки майстер — плете із прутиків іграшки для малечі й дарує. То його вже чекають там. І він щасливий — він сам одержує задоволення й дарує радість! Це відчуття, коли ти потрібний, не можна передати!

Але старість — не безвихідь. Якщо ти хочеш жити й не втрачати до життя інтересу, завжди знайдеш, як це зробити. Наш геронтологічний

нішнього покоління пов'язані із цим — відсутністю поваги до старості. Сьогодні обрублене життя моральне, духовне — відрізано фундамент, досвід минулих поколінь.

Фантастично себе люблю, коли вдається дати фору молодим, коли мій, як багато хто з них вважають, старечий мозок випереджає їх у спритності, винахідливості. Вони навіть дивуються: ну як, кажуть, вам на думку спадають такі непередбачувані ідеї. Я одержую величезне задоволення, коли бачу, як мої ідеї втілюються в життя. І радію, коли це дає життєвий заряд молодим.

Мені подобається відкривати особистості, допомагати їм виростати. З позицій свого життєвого досвіду, професійного — а я все-таки в першу чергу психолог і соціолог — я навчився за довге життя бачити в людині ту іскорку, яку можна розпалити. Потрібно, як кажуть, правильно «піднести сірника». Я підкидаю ідейки, як дрова в грубку, а вони таке в собі відкривають, що їм і не снилося. І це чудово!

Я шкодую, що не встигаю попрацювати волонтером. Ці люди заслуговують на повагу.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Контррозвідка у Велику Вітчизняну; журналіст — перший відпівідальний секретар «Комсомольського плем'я», з якого вийшли, мабуть, всі редактори нинішніх одеських ЗМІ; засновник кафедри соціології в політехнічному; хрещений батько журналу «Судноплавство»; один з ініціаторів створення Асоціації «Милосердя»... У трудовій книжці В. Брудного — 60 робочих років і жодного року на пенсії.

центр — це Бог знає що таке! Туди приходили старенькі, та де там — приповзали, які втрачали всякий сенс життя. А що тепер? Там хор. І як співають! І концерти дають. Для таких самих ветеранів — у лікарнях, клубах. І очі засяяли. 78-річна Наталя Панасівна якось зізналася мені, що вперше за останні 23 роки взула туфлі на підборах, зробила манікюр і завивку! Сергій Петрович, у якого був такий артрит, що ложку ледве тримав, почав, що, ви думаєте, робити? Вишивати. Які картини виходять! І для артритних пальців користь неабияка. Я у захваті, коли дивлюся на жінок-моржих, наймолодший з яких 81 рік! А клуби для людей похилого віку які у нас? Один «Золота пара» чого вартий. Я всіляко підтримую новий рух в Одесі — це так званий «Теплий дім». На жаль, не кожній людині форма, тобто тіло, дозволяє, як, наприклад, мені ганяти по місту. **Я, між іншим, дотепер ще за кермом.** Не лихачу, але і наздогнати мене не кожен може. Або ті, хто у візку інвалідному, з паличками ходять, і навіть лежачі — вони, щоб спілкуватися — жити душею! — влаштовують клуби вдома. Вони там п'ють чай, говорять — про все, телевізор дивляться. У них очі горять. Мене вражає така сила волі й спрага життя! І хіба ми, хто фізично сильніший, можемо собі дозволити бути скигліями?

Коли я приходжу до молоді — в аудиторію, кажу: «Подивіться на мене уважно!». Вони думають: «Що там дід якийсь пристав». А я кажу: «Подивіться уважно — ви дивитеся в Дзеркало часу! Вас це чекає, дороги». І я бачу, як у них одразу «перевертається» у мозку — і ми там будемо. Берегти треба змолоту не тільки честь, а й старість. Всі проблеми сьогодні

Вони безкорисливо допомагають повернути до життя, активного життя тих, у кого слабший характер, кому важко самому вийти на контакт. В Одесі 1000 волонтерів. Це всі люди похилого віку. Вони й самі щасливі, тому що потрібні людям.

Затребуваність — ось що важливо мені в житті. І що більше я роблю, то більше хочеться. І такі «таланти» у собі відкриваю — не припускав навіть, що вони є. Це ж треба було дожити до 85 років, щоб ударитися в гумор. У своїй газеті «Сусідський вісник» я «оселив» нашу тітку Соню й пишу для неї «промови».

Володимиру Брудному багато хто каже: ти так багато жив, так багато знаєш, у тебе так багато всього накопичилося — на скільки життів вистачило б! Ти маєш сісти за книжку! Він їм відповідає, що пише, уже багато років. Але він її пише в думках. Тому що в нього немає часу! Він — безвладна людина — не може себе змусити сісти писати книгу. Брудному шкода на це витратити час, життя таке швидкоплинне, а в нього ще стільки задумів. Йому хочеться ще жити, жити й жити! Він, напевно, ще не доріс до того, щоб усе кинути й сісти за книгу.

Я бачив цю людину в різних ситуаціях. До його оптимізму й молодого настрою навколишні його люди звикли, як до неба, каштанів на Французькому бульварі... Але коли він кілька місяців тому витанцював «комаринську» на ювілей одного із колег — просто не було слів! І знаєте, який тост я сказав на його 85-літньому ювілей: «Бажаємо всім присутнім дожити до вашого 100-річчя — тому що в тому, що ви доживете, ніхто не сумнівається!».

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Фото автора.

НАША ДОВІДКА

Брудний Володимир Ісаакович народився 17 січня 1923 року в Ашхабаді. В Одесу потрапив із червоними військами в «бриці». Від безпритульного в громадянську через контррозвідника у Вітчизняну дожив до доктора філософії, члена Національної спілки журналістів, автор більше 100 наукових статей. Сьогодні він — автор і ведучий телепрограми «Дорожце мои старики», шеф-редактор газети «Сусідський вісник», заступник директора з наукової роботи Одеського громадського інституту соціальних технологій (за півроку їхні розробки одержали 11 грантів), помічник-консультант депутата Одеської обласної ради, науковий консультант, член правління Всеукраїнської Асоціації органів самоорганізації населення, член опікунської ради Управління соціального захисту Одеської міськради, заступник директора з наукової та методичної роботи Одеського центру традиційної й нетрадиційної педагогіки Монтесорі. За нею, до речі, працює й талановитий педагог — його дружина, яка, як кажуть в Одесі, «на хвилиночку», молодша за нього на 25 років. Навчає розуму не тільки студентів, а й своїх дорослих синів і внучок.

У пошуках кримських скарбів-2

Варто було нам розповісти про коштовні знахідки на півострові, що трапляються в курганах і могилах, в земельних траншеях і на морському дні, як читачі попрохали розповісти про перипетії й перспективи пошуку тут козацьких скарбів. Відомо ж бо, що нині в Криму — на «землі, стомленій від зміни літ і рас», за визначенням нащадка запорожців Максиміліана Волошина, зростає зацікавленість у віднайденні зниклої казни й багатьох цінних реліквій Запорізької Січі, які після ліквідації козацького війська обмежене коло втаємничених у цю справу характерників, за переказами, зуміло вивезти з обложеної царськими військами України. Найвірогідніше — у Крим, переконують деякі дослідники.

Козацькі таємниці

Попри те, що особливий команді руйнівників «гнізда нашої волі» було «височайше предписано» знайти і вилучити всі багатства запорожців, більша частина козаків дременула в Туреччину, звісно ж не лише з шаблями на боці, а й з різними давніми і недавніми військовими трофеями та скарбами, важають історики. Особливо пильнували винищувачі Січі, щоб з їхніх рук не вислизнули головні реліквії й багатства запорожців. Аж до Дону були виставлені щільні пости, щоб не пропустити козацьку валку з багатством у Персію. Але казначеї вирішили схитрити: відправили в путь два обози. Перший, з тридцятьма просмоленими дубовими бочками з піском і камінням на трьох возах, майже не криючись, рушив на Дон, якраз в російську пастку. Звісно, його вже невдовзі перехопили й, не зламуючи бочок, опечатали та під посиленою охороною відправили імператриці «як подарунок від вдячних запорожців».

Куди дійшла друга валка з тридцятьма двопудовими бочками, наповненими золотими монетами, коштовним камінням та ювелірними прикрасами, багатша за скарб гетьмана Полуботка, невідомо й досі. За деякими даними, характерники довели скарб до кордону земель Донського війська, де й зарили до кращик часів. Інші пошуковці переконані, що козацькі цінності осіли в Криму, куди шлях запорізьким валкам тоді ще перегородити не встигли, бо він вважався найнебезпечнішим. Треті кажуть, що мають деякі свідчення благополучної доставки запорозьких багатств у Туреччину.

Прикметно, що найпоінформованіші

СУСПІЛЬСТВО

АКТУАЛЬНО

Митниця дає планові гроші до бюджету

Падіння імпорту зупинилося, ситуація починає стабілізуватися. А це значить — є надія, що Державна митна служба України виконає річний план зі збору платежів до держбюджету, вважає її керівник Анатолій Макаренко.

«За сім місяців митниця перерахувала до бюджету 44,6 млрд. грн. Ми вийшли на цю цифру саме в розпал кризи, тому в мене є підстави оптимістично прогнозувати результати року. Традиційно перше півріччя формує близько 40% доходів річного бюджету. Тож подужати очікувані від митниці річні показники в 102 млрд. грн., думаю, ми зможемо», — сподівається головний митник країни.

До того ж відбулися зміни в структурі імпорту, 81% припадає на сировину. «Саме ці товари впливають на середній рівень митної вартості», — сказав він. Крім того, за словами А. Макаренка, значно зменшилася кількість суб'єктів ринку — учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Наша довідка: *за вагою (без врахування природного газу й сирої нафти) імпорт в Україну за січень—липень-2009 впав на 47%: торік було завезено 36,7 млн. тонн, цього року — 19,4 млн. тонн. У доларовому еквіваленті падіння імпорту становило 58%: 2008 року — 42,2 млрд. дол., нинішнього — 17,5 млрд. дол.*

Незважаючи на складну економічну ситуацію, що склалася в країні, багато підприємців не поспішають поповнювати бюджет за рахунок імпорту. Перед введенням 6 березня надбавки 13% на імпорт дніпропетровська митниця буквально захлинулася в потоці товарів, які підприємстві бізнесмени хотіли будь-що розмитнити до жіночої дати, щоб викинути на ринок відповідний асортимент до свята.

...Киянка Лариса М. — приватний підприємець. У 1998 році, залишившись без роботи, почала їздити «човником» у Туреччину. Привезені речі продавала на ринку. І так чотири роки. Все зароблене вкладала в розширення справи. Тіпер Лариса — власниця двох магазинів, трьох торговельних точок на ринку, дає роботу 35 особам:

— Тарифи постійно зростають. Тарифна база трактується настільки вільно, що бізнес стає не вигідним. Нині митний збір за кілограм одягу становить 800 гривень, за лічені дні збільшившись удесятеро. При цьому речі, що пошиті в Китаї й Туреччині, оцінюються так само, як і одяг від світових кутюр'є, — нарікає підприємець.

На жаль, наш малий і середній бізнес здебільшого працює за принципом «купи—продай». Деякі створюють власний продукт. Можливо, криза — той час, коли треба щось змінити. Якщо держава посправжньому підтримає національного виробника, він зможе протистояти імпортній експансії й наповнити внутрішній ринок своїм, українським, продуктом. А від такої політики та економіки й бюджету буде легше.

Ольга ВІТЕР.

дослідники вважають за найдоцільніше шукати нині ті зниклі скарби навколо стародавнього кримського вірменського монастиря Сурб-Хач на феодосійській трасі, та на колишньому кордоні Війська Донського — поблизу міста Нахичевань, де через кілька років після знищення запорізького скарбу за ініціативою козака Симона було збудовано вірменський монастир Сурб-Хач, подібний тому, що багато століть існує в Криму. Цю дивну збігами й оповиту легендами історію описано в одному з стародавніх документів: під час переселення на Дон вихідців із Криму до них приєднався козак-запорожець на ім'я Симон, що вміло прикинувся вірменином, відзначався великою побожністю, розумом і хистом зодчого, тож переконав переселенців збудувати храм саме на березі річки Темернік. Через півстоліття монах Симон, помираючи, звирився настоятелем монастиря — відомому просвітителю й поету Арутюну Алмадаряну, що він останній з учілілих, хто знає найбільшу таємницю Великого війська Запорізького Низового, але відкрити її не встиг. Обмиваючи його тіло, монахи лише скопіювали на пергамент витатуйований на його спині тризуб і жіночу голову, схематичне зображення якої дуже нагадувало обриси Кримського півострова. Дехто вважає, що відшукати козацькі скарби допоможе знайдений сто років тому старовинний пергамент з цим сповненим загадок сюжетом і перемальованими зі спини колишнього запорожця знаками.

Зигзаг долі

...Цікаво, що історія зі скарбами січовиків дивним чином знайшла своє пов-

том. Дослідники схильні думати, що, як і в досі нерозгаданій кінцівці історії з порятунком чи безслідною втратою запорізького багатства, кубанські козаки теж обрали вектором й істинного, й імітованого вивезення своїх реліквій і скарбів той-таки Крим.

Проте дехто вважає, що далі заскреченої місцини на березі Дону чи Єкаринодара, чи Новоросійська скарб Кубанської ради не виїжджав, бо був надійно захищений найближче до рідних осель, щоб не наражатися на ризики у дальній дорозі. Червоні армії тоді кубанці відігнали аж до Орла, та навесні 1920 року вони повернулися. Комісари тоді шукали козацькі цінності найретельніше в Новоросійську, проте так і не знайшли. Але й у Криму козакам вдалося знайти тільки дванадцять ящиків з золотом та деякими іншими скарбами.

...За дивним збігом історичних обставин, випадку чи примх долі, на «півострові скарбів», який найчастіше називають музеєм просто неба, де недалеко від кубанських реліквій або й поруч з ними може виявитися так само надійно приховане в час біди багатство казни Запорізької Січі. Чи поталанить комусь відшукати ті скарби, як і багато інших, про які залишилося безліч оповідей і легенд різних народів? Поживемо — побачимо. Головне, щоб вони не потрапили до рук мародерів на прізвисько «щасливчики». Адже кожен скарб є дорогоцінною і неповторною пам'яткою минушини. А тому не повинен залишитися невідомим науці.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото з архіву автора.

Але казначеї вирішили схитрити: відправили в путь два обози

Віктор ПЕТРЕНКО, олімпійський чемпіон (фігурне катання): «Волосожар/ Морозов — наша єдина олімпійська надія. Я вірю в Інго Штоєра, їхнього тренера, це прекрасний фахівець. Перехід нашої спортивної пари був правильним рішенням. Шкода, що трохи запізно вони перейшли, але хоч не безпосередньо в олімпійський сезон!

За графіком

Дніпропетровське ТОВ «Завод Майстер Профі Україна» остаточно визначено субпідрядником з виконання навісу над трибунами НСК «Олімпійський». Згідно з графіком реконструкції стадіону «Майстер Профі» вже розпочав фундаментні роботи під каркас.

Виконавці накриття провели розвідку комерційних пропозицій щодо виготовлення та закупівлі металоконструкцій. На підставі аналізу один із вітчизняних металургійних заводів отримає замовлення на виготовлення так званих «ключок». На створення металоконструкцій необхідно від трьох до семи місяців. Відповідно до графіку робіт каркас мають спорудити до кінця першого кварталу 2010 року.

Турнірна хроніка

Футбол. Чемпіонат Іспанії. 1-й тур. «**Барселона**» — «**Спортинг**». 3:0. **Голи:** Боян, 18, Кейта, 42, Ібрагімович, 82. «**Барселона**»: Вальдес, Алвес, Піке (Фонтас, 85), Пуйоль, Максвелл (Абідаль, 57), Гаві, Бускетс, Кейта, Педріто, Ібрагімович, Боян (Джеффрен, 80).

Оборонець збірної України Дмитро Чигринський офіційно став гравцем «Барселони». Він уклав з клубом п'ятирічний контракт, повідомляє офіційний сайт каталонців. Контракт із Чигринським підписував президент «Барселони» Жоан Лапорта. Сума відступних, прописана у контракті, становить 100 мільйонів євро. Донецький «Шахтар» отримає за трансфер футболіста 25 мільйонів євро.

Першість країни. Перша ліга. 7-й тур. «Динамо-2» (Київ) — «Нива» (Тернопіль). 3:2. «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Севастополь». 0:1. «Волинь» (Луцьк) — «Кримтеплиця» (Молодіжне). 0:0. «Фенікс» (Калініно) — «Харків». 4:2.

«Севастополь» — 19 очок, «Волинь» — 15, «Геліос» — 14, «Львів», «Кримтеплиця», «Арсенал» — по 11, «Сталь» — 10, «Динамо-2», «Нафтовик», «Олександрія», «Десна», «Зірка» — по 9, «Енергетик» — 7, «Дністер» — 6, «Фенікс» — 5, «Прикарпаття» — 4, «Нива» — 2, «Харків» — 0.

Бокс. Мілан (Італія). Учора тут стартував XV чемпіонат світу з боксу, який триватиме до 12 вересня. За збірну України виступатимуть: Денис Шкарубо (48 кг, Харків), Артем Далакян (51 кг, Донецьк), Георгій Чигаєв (54 кг, Львів), Василь Ломаченко (57 кг, Одеська область), Дмитро Буленков (60 кг, Херсон), Олександр Ключко (64 кг, Миколаїв), Тарас Шелестюк (69 кг, Суми), Сергій Дерев'янченко (75 кг, Миколаїв), Олександр Гвоздик (81 кг, Харківська область), Олександр Усик (91 кг, Сімферополь), Роман Капітоненко (+91 кг, Фастів).

Баскетбол. Товариський матч. «Партизан» (Сербія, Белград) — «Хімік» (Україна, Южний). 71:76. Найрезультативніші у «Хіміка»: Мітчел, 16, Бланшар, 14, Агафонов, 12, Кольченко, 10, Рябчук, 10, Кальниченко, 7.

Теніс. Budaors Cup. Юніорський турнір в Угорщині. Дівчата. **Фінал.** Катерина Козлова (Україна, Донецьк, 5 сіяна) — Наталія Костиц (Сербія, 7). 6:2, 6:3.

Вийшло, як вийшло...

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 6-й тур.

«**Шахтар**» (Донецьк) — «**Зоря**» (Луганськ). 3:1. **Голи:** Лазарович, 8, Левандовський, 29, Жадсон, 39, Кравченко, 90+1.

«**Шахтар**»: Худжамов, Кобін, Іщенко, Чижов, Шевчук (Ракицький, 46), Левандовський, Полянський (Дулай, 62), Кравченко, Жадсон, Адріано, Гладкий (Агахова, 46). **Тренер** — Мірча Луческу.

«**Зоря**»: Шуховцев, Гаврюшов (Колесниченко, 87), Каменюка, Скоба, Антонов, Джінані (Гринченко, 56), Мелікян, Мілько (Половков, 83), Лазарович, Курилов, Омоко. **Тренер** — Юрій Дудник.

Арбітр — Юрій Грисьо (Львів). Луганськ. Стадіон «Авангард». 11 000 глядачів. 25 градусів.

З огляду на свято-відкриття «Донбас-Арена» вирішили цьому стадіону дати перепочинок. Тому «гірники» свій домашній матч провели на полі суперника. Але почувалися на ньому досить комфортно. Хоча відкрити рахунок удалося луганцям. Утім, цей факт жодним чином не знітив донецчан. Ще в першому таймі вони встановили рівновагу і вийшли вперед. А вже в компенсований арбітром час «Шахтар» зробив і рахунок відповідним до своєї переваги над «Зорею».

Мірча Луческу залишився задоволений діями підопічних, наголосивши, що цього разу грав далеко не основний склад «Шахтаря». Однак знервувало тренера на післяматчевій прес-конференції заява одного з журналістів, що, мовляв, уболівальники, котрі були присутні на матчі, можуть вимагати повернення грошей за квитки, зважаючи на якість гри обох команд.

— Напевно, вам самому варто було в таку спеку вийти на поле і пограти, — парирував пан Луческу. — Ви б почувалися інакше. Якби в таку погоду футболісти відіграли всю зустріч в одному режимі, то комуś із них знадобилася б швидка допомога. Я розумію, ви очікували більшого і хотіли, щоб виграла «Зоря». Але вийшло так, як вийшло...

Хотіли подивитися на свого кумира

«**Динамо**» (Київ) — «**Металург**» (Донецьк). 3:1. **Голи:** Нінкович, 38, Танаса, 42, Ярмоленко, 44, Шевченко, 90+5 (п).

Прагнуть реваншу

Футбол. Тренер збірної Білорусі Бернд Штанге розраховує на перемогу у матчі відбору до ЧС-2010 з Хорватією, котрий відбудеться найближчої суботи.

— Наша мета — взяти реванш у Загребі. У нашій команді не буде змін. Під час підготовки ми зробимо висновки, тому що після поразки від хорватів у нас не було часу. Постараємося створити в команді відповідну атмосферу. Позитивним результатом у

Хорватії для нас буде тільки перемога. Лише тоді в нас з'явиться маленький шанс зайняти друге місце...

Гер Штанге не зовсім задоволений грою Олександра Глеба в національній команді.

— Стосовно Глеба, то в цьому відбірному циклі він не

«**Динамо**»: Богуш, Вукоевич, Мілевський, Єременко, Гусєв (Бетао, 90+2), Юссуф (Хачериді, 84), Маграо, Гармаш (Шевченко, 46), Нінкович, Алмейда, Ярмоленко. **Тренер** — Валерій Газзаєв.

«**Металург**»: Дишленкович, Коротецький, Чечер, Лазич, Воловик (Прийма, 46), Танаса (Фабіньо, 75), Дімітров, Мхітарян, Годін (Шищенко, 78), Маріо Сержіо, Кінгслі. **Тренер** — Нікола Костов.

Арбітр — Швецов (Одеса). Київ. Стадіон імені Валерія Лобановського. 15 100 глядачів. 18 градусів.

	В	Н	П	М	О
1. « Динамо »	5	1	0	21—4	16
2. « Шахтар »	4	1	0	13—3	13
3. « Таврія »	4	1	1	10—10	13
4. «Металіст»	4	0	1	7—2	12
5. «Карпати»	3	2	1	13—4	11
6. «Дніпро»	3	2	1	5—2	11
7. «Іллічівець»	3	1	2	8—8	10
8. «Арсенал»	2	3	1	9—5	9
9. «Оболонь»	3	0	3	6—11	9
10. «Металург» Д	2	2	2	11—10	8
11. «Ворскла»	1	3	2	7—7	6
12. «Металург» Зп	1	1	4	4—11	4
13. «Зоря»	1	1	4	3—11	4
14. «Чорноморець»	1	0	5	5—14	3
15. « Закарпаття »	1	0	5	4—13	3
16. « Кривбас »	0	0	6	5—16	0

Бомбардири: Танаса («Металург», Донецьк), Ярмоленко, Гусєв, Мілевський (усі — «Динамо»), Худоб'як («Карпати») — по 4 м'ячі.

Можна було подумати, що на динамівській арені відбувається не поєдинок національного чемпіонату, а матч єврокубка. Можливо, заповнені трибуни когось і здивували. Але чи такою вже несподіванкою був високий глядацький інтерес? Ні. Люди прийшли подивитися на свого кумира, живу легенду. Андрія Шевченка вітали ще під час розминки, а коли він включився в гру після першого тайму, здавалося, народний радості не було меж. От вам і відповідь на запитання: що робити для повернення людей на трибуни. Необхідна якась нестандартна інтригуюча ситуація і неодмінно — футбол відповідної якості.

А «Динамо» в особі свого традиційно незручного суперника і цього разу дістало серйозного опонента. Скажу відверто, що гра команди Костова мені дуже сподобалася. І якщо б усі наші команди намагалися чинити такий опір «Динамо» і «Шахтарю», немає сумнівів, неодмінно міцнішав би наш чемпіонат. І глядачі б тоді питали зайвий квиточок. «Металург» в дебюті зустрічі і в середині другого тайму, часом застосовуючи пресинг, примушував динамівців тримати оборону.

Загалом кияни зіграли на пристойному рівні і, схоже, до старту в Лізі чемпіонів повинні набрати необхідну форму.

— Вітаю «Динамо» із заслуженою перемогою, — сказав **Нікола Костов**. — Господари зіграли краще за нас. На наше виправдання,

насамперед перед собою, необхідно сказати, що наші футболісти не відновилися після матчу з «Аустрією».

Для «Металурга» і його тренера стала несподіванкою поява на полі Андрія Шевченка. Гості не готувалися спеціально до цього варіанту. «Шевченко — дуже сильний футболіст, і ми сподівалися, що він все-таки не гратиме в цій зустрічі. Але він вийшов на поле після перерви і створив досить багато неприємностей для нашої оборони. В плані тактики на цей випадок ми нічого попередньо не відпрацьовували. Шевченко забив свій гол, і я вітаю його з цим».

Валерій Газзаєв сказав, що була гарна гра. «Можна сказати, що вона була виставковою, і здорово, що Андрій Шевченко забив м'яча, підтвердивши свої бомбардирські якості. Мені сподобався донецький «Металург» — добротна команда, якій непростото протидіяти. Хлопці сьогодні хотіли підіграти Шевченку, вивести його на ударну позицію. І я повинний сказати, що в нього було моменти три-чотири для вдалого завершення атаки. Ми побачили, що найвища майстерність у Шевченка не зникла, йому залишилося тільки вийти на свій рівень готовності. Хоча пенальті в цій грі забив Андрій Шевченко, надалі штатним пенальтистом буде Мілевський».

Шевченко не приховував радості, побіг до трибун, узяв мікрофон і наговорив купу вдячних слів, викликавши відповідну реакцію уболівальників. А вже у підтрибунному приміщенні, на імprovізованій прес-конференції сказав:

— Ці 45 хвилин важать для мене багато. Я поринув у приємну і доброзичливу атмосферу. Гадаю, моя участь у матчі проти «Металурга» і поєдинках за збірну проти Андорри і Білорусі, якщо її тренер довірять мені місце у складі, сприятимуть поліпшенню моїх ігрових кондицій. Нехай так воно і буде.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: Андрій Шевченко свої 45 хвилин після повернення до рідної команди провів з величезним піднесенням; Андрія Ярмоленка (праворуч), котрий зіграв на високому рівні і дуже корисно, забив м'яча, щиро вітає колега Аїла Юссуф.

Фото Павла КУБАНОВА.

допоміг нам настільки, як ми від нього чекали. Перед найважливішими матчами він був у поганій фізичній формі. Він не грав з Англією. Я б хотів, щоб цей здібний футболіст став справжнім лідером. Це дуже важливий гравець. Коли він стабільно грає в «Штутгарті», це буде новий Олександр Глеб. У домашньому матчі з хорватами нам не вистачило агресивної гри в атаці, котра могла б здивувати суперника. В ігровому плані ми не можемо здобути перемоги над Хорватією й Україною. Але якщо гравці виявлять мужність на полі, то можна

буде досягти результату. Якщо ми бажаємо проходити далі, треба грати інакше. Але одніми лише розмовами важко прищепити гравцям волю до перемоги.

***

Нагадаємо, що того самого дня збірна України в Києві, на стадіоні імені Валерія Лобановського, прийматиме збірну Андорри (початок о 17.00). Учора в Кончі-Заспі, де почала підготовку наша команда, для журналістів влаштували традиційне спілкування з футболістами і Олексієм Михайличенком. Розповідь про ці події читайте в нашій газеті пізніше.

1. Замовник торгів:
Закрите акціонерне товариство «Білоцерківська теплоелектроцентрально» «код за ЄДРПОУ 30664834.
1.1. Поштова адреса: 09114, вул. П. Запорожця, 361, м. Біла Церква Київської області.
1.2. Контактний телефон (04463) 7-23-07, **факс** (04463) 3-72-39, **E-mail:** nikolai.osadchyi@bctec.kiev.ua
2. Інформація про предмет закупівлі: — закупівля запасних частин для капітального ремонту парової турбіни типу ПТ 60-130/13;
3. Місце та спосіб отримання тендерної документації: 09114, Київська обл., м. Біла Церква, вул. П. Запорожця, 361, кабінет Заступника директора з зовнішніх зв'язків, третій поверх адміністративного корпусу.
Тендерна документація буде направлена поштою, факсом, каналами електронної пошти, або безпосередньо виконавцю (за його бажанням) протягом трьох днів після отримання запиту про бажання прийняти участь у відкритих торгах за вищевказаною адресою.
4. Додаткова інформація: кінцевий термін подачі заявок на участь в тендері — 20 календарних днів з дати оприлюднення оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 17.08.2009 року по справі № 26/75/09 Товариство з обмеженою відповідальністю «Прімстайл» (ЄДРПОУ 35889202, 69017, м. Запоріжжя, о. Хортиця, буд. №25/11 визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.
Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Терещенко О. А. (Поштова адреса: 69006, а/с № 151, п/в № 6, м. Запоріжжя).
Претензії кредиторів і заяви приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, вул. Куйбишева, 1-А, м. Дніпропетровськ) від 20.08.2009 р. у справі № Б24/301-09 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Центральноеукраїнська компанія» (ЄДРПОУ 35113015; юридична адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Мечникова, буд. 12; п/р № 26006410002299.980 в ВАТ ВТБ Банк, МФО 306931), відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Глядченка Володимира Миколайовича (49000, вул. Свердлова, 68/4, м. Дніпропетровськ, ідентифікаційний номер 2794807476).

Постановою господарського суду Автономної Республіки Крим (95003, Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург/Річна, 29/11) від 25.08.2009 року по справі № 2-12/7787-2008 Сільськогосподарський виробничий кооператив «Агрофірма «Родіна» (ЄДРПОУ 03759748, 97511, Автономна Республіка Крим, Сімферопольський район, с. Новоандріївка, вул. Перемоги, 36, р/р 260062190 КРД АППБ «Аваль» м. Сімферополь, МФО 324021) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Попович Наталію Олександрівну (ліцензія АВ № 456420 від 17.03.2009 року, 95022, Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Бела Куна, 9, кв. 99).

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено провадження по справі № 2/150-Б від 29.07.2009 р., про визнання банкрутом сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю ім. Шевченка (31043, Хмельницька область, Красилівський район, с. Росолівці), р/р 26001880124691 в ХФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 315018, код ЄДРПОУ 05534829.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Побережного Володимира Трохимовича, ліцензія АВ № 158285 від 16 жовтня 2006 р. (29000, м. Хмельницький, вул. Старокосятининське шосе, 22, кв. 64).
Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації.

Постановою Господарського суду Запорізької області від 20.07.2009 по справі 16/114/09 визнано банкрутом ТОВ «Компанія Металург» (м. Запоріжжя, вул. Анголенка, 22, код ЄДРПОУ 34407776). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Клименко О. Ю. Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця від дати публікації за адресою: 69063, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 44, оф. 33.

ВАТ «Страхова компанія «НОВА» повідомляє про те, що у зв'язку з втратою бланків полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів серії ВС №№ 5306819-5306833 та бланків спеціальних знаків, що видаються страхувальникам при укладенні договорів (полісів) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів серії СШ №№ 936385-936394, 936396-936400 — вважати їх недійсними.

Відповідно до п.2 ст.2 Закону України «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» від 18.03.2004 р. № 1625-IV із змінами і доповненнями, Донецький апеляційний господарський суд повідомляє про підготування матеріалів для обрання на посаду судді безстроково:
Дучал Наталі Миколаївни, яка Постановою Верховної Ради України від 16.12.2004 р. № 2258-IV призначена на посаду судді господарського суду Донецької області безстроково;
Будко Наталі Владиславівни, яка Постановою Верховної Ради України від 19.05.2005 р. № 2585-IV призначена на посаду судді господарського суду Донецької області безстроково;
Черноти Людмили Федорівни, яка Постановою Верховної Ради України від 20.03.2008 р. № 238-VI призначена на посаду судді господарського суду Донецької області безстроково.

До відома громадськості
Пр АТ «Донецький електрометалургійний завод» у зв'язку зі зміною найменування згідно з новими вимогами законодавства, звернулося в Національну комісію регулювання електроенергетики України з проханням про переоформлення ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії за нерегульованим тарифом на території України.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) від 25.08.2009 р. у справі № 12/666 визнано банкрутом Приватне підприємство «Ліфін-Котл-Пласт», ід. код 34642023; адреса: 91012, Луганська обл., м. Луганськ, п-к Фізкультурний, буд. 48. Ліквідатором призначено Сиволобова Максима Марковича (поштова адреса: 91002, м. Луганськ, діл. Цупова, 22; ліцензія АВ № 347064 від 25.06.07р.). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Згідно рішення загальних зборів учасників СТОВ «Нива» від 1 серпня 2009 року СТОВ «Нива» (код 30847723) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: с. В. Деревичі, Любарський район, Житомирська область, індекс - 13126.

Постановою Господарського суду Черкаської області (18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) від 12.05.09 р. у справі № 01/1212 визнано банкрутом Медично-санітарну частину відкритого акціонерного товариства «Азот» (код ЄДРПОУ - 03074648, вул. Першотравнева, 72, м. Черкаси) та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Занько Миколу Миколайовича, ліц. АВ № 216861 від 10.03.05 р. (18021, м. Черкаси, вул. Героїв Дніпра, 81, к. 409), тел. 80677653820.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, буд. 44-Б) від 26.08.2009 р. у справі № 23/444-6 Виробничо-комерційне спільне підприємство «СД» ЛТД (ідентифікаційний код — 20041113; 03124, м. Київ, вул. Василенка, буд. 21) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційна процедура.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сніжко Олександра Юрійовича (ліцензія Міністерства економіки України Серія АВ № 176155 від 02.08.2005 р.), 03127, м. Київ, пр. 40-річчя Жовтня, буд. 126, корп. 3, кв.18.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 17.08.2009 по справі 21/26/09 порушено справу про банкрутство ТОВ «Голден Ленд» (м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 63/327, код ЄДРПОУ 34407776, р/р з ЗОД ВАТ «Райффайзен банк Аваль», ДФ ВАТ «Кредобанк», 3Ф ВАТ «Кредобанк»). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Клименко О. Ю. Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця від дати публікації за адресою: 69063, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 44, оф. 33.

Ліквідатор ТОВ «Мелітопольський завод підшипників сковзання» повідомляє про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута. На публічні торги виставляється наступне майно в кількості 15 одиниць:
Лот № 1: автомат марки МП7-710 (1 один.), станок марки МП7-710 (2 один.), станок марки СТ-1473 (4 один.), станок марки СМ-016 (2 один.), станок марки МП7-968 (1 один.), станок марки МП7-730 (1 один.), прес марки К2324Е (1 один.), 7МП-710 (1 один.) автомат марки АС 62-13 (1 один.), станок марки МП7-1490 (1 один.). Початкова ціна продажу 170500,00 грн. без ПДВ.
Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зараховується на рахунок ТОВ «Мелітопольський завод підшипників сковзання» № 26006211475001 в ЗРУ КБ «ПриватБанк», МФО 313399, ЄДРПОУ 31067353. Заявки на участь в аукціоні подаються до 05 жовтня 2009 р. включно. Договір купівлі-продажу укладається протягом 15 днів з моменту затвердження протоколу проведення публічних торгів. Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 270-86-09.
Публічні торги (аукціон) відбудуться 09 жовтня 2009 р. об 11.00 за адресою: м. Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 92А.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 03.08.2009 р. по справі № Б-48/104-09 товариство з обмеженою відповідальністю "Серфлекс" (код 34218852, м. 63503, Харківська обл., м. Чугуїв, вул. Харківська, 105 ; п/р 26007010111 у Харківській філії ТОВ "Унікомбанк", МФО 350006) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бреуса Р.А. (ліц. серії АВ № 116047 від 2.11.04 р., 61018, Харків, вул. Новопрудна, 4, кв. 70). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 03.08.2009 р. по справі № Б-48/101-09 товариство з обмеженою відповідальністю "Ойл Центри" (код 33298667, 61184, м. Харків, вул. Дружби народів, 207, кв. 46; п/р 26004010701261 в АКБ "Укрсоцбанк", МФО 322012) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бреуса Р. А. (ліц. серії АВ № 116047 від 2.11.04 р., 61018, Харків, вул. Новопрудна, 4, кв. 70). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 10.08.2009 р. по справі № Б-48/106-09 товариство з обмеженою відповідальністю "Торгівельна фірма Слав'янка" (код 34962883, м. 61002, м. Харків, вул. Каразіна, 17, кв. 37; п/р 26009010089 у Харківській філії ТОВ "Унікомбанк", МФО 350006) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бреуса Р.А. (ліц. серії АВ № 116047 від 2.11.04 р., 61018, Харків, вул. Новопрудна, 4, кв. 70). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Аукціон назначений на 31.08.09 р. у номеру № 155 від 20 серпня 2009 р. газети «Голос України» з реалізації майна, яке перебуває у податковій заставі ДПІ у Лутугинському р-ні Луганської області переноситься на 15.09.09 р. о 10.00 годині.
Довідки за тел. (0642) 34-63-23, 34-43-24.

Прошу вважати недійсними всі без виключення довіреності (доручення) на представництво інтересів ТОВ «Постулат» (код ЄДРПОУ 31463094) у відносинах з третіми особами, видані службовими особами ТОВ «Постулат» до 12.06.2009 р. включно.

Постановою господарського суду Сумської обл. у справі № 6/35-05 від 12.03.2009 р. ЗАТ «Ромнафтопродукт» (42004, Сумська обл., м. Ромни, вул. Полтавська, 145-а, код 31765982) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура підприємства. Ліквідатором призначено Рибалченко М. О. (ліцензія АВ 307254), тел. 80542-788-198.

Окружний адміністративний суд м. Києва (м. Київ, вул. Десятинна, 4/6, каб. № 6) викликає Щур Олену Олександрівну (ідент. № 2672816544), яка проживає за адресою: м. Київ, вул. Героїв Космосу, 1-В, кв. 80, в якості відповідача по адміністративній справі за позовом Державної податкової інспекції у Святошинському районі м. Києва про стягнення податкового боргу з єдиного податку на підприємницьку діяльність з фізичних осіб у розмірі 961,32 грн., в судове засідання 10 вересня 2009 року на 09.15 годин. Суддя: Арсірій Р. О. В разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судове засідання, справа буде розглядатися у відсутність відповідача за наявними у справі доказами.

Правобережна товарна біржа повідомляє про проведення відкритих біржових торгів (аукціону). На біржові торги виставляється майно, що належить Державній митній службі України, а саме: **Лот №1** - вантажний автомобіль КАМАЗ-4310, 1987 р.в. пробіг 87180 км. **Стартова ціна лота: 31212,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №2** - легковий автомобіль ГАЗ-31029 1996 р.в. пробіг 241053 км. **Стартова ціна лота: 9988,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №3** - легковий автомобіль Мазда 323, 1995 р.в. пробіг 319597 км. **Стартова ціна лота: 31210,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №4** - причеп ПА-028, 1994 р.в. **Стартова ціна лота: 1224,00 грн. у т.ч. ПДВ.** Для участі в біржових торгах необхідно подати письмову заявку організаторові - Правобережній товарній біржі, за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна, 35с, з 9 00 до 17 00 (крім вихідних), внес-ти гарантійний внесок (10% від стартової ціни) і реєстраційний внесок - 17,00 грн. на рахунок організатора торгів - Правобережної товарній біржі: р/с 26002236520100 у ДОД АППБ "Райффайзен Банк Аваль" м. Дніпропетровськ, МФО 305653 , код 25957609. Тел. для довідок (8-0569) 53-11-24, 8-067-564-59-37. Ознайомитись з майном можна по місцю розташування об'єкта. Останній день прийому заяв **22.09.2009 р.** (включно). Торги відбудуться **25.09.2009 р.** в 11.00, за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна, 35с, у торговельному залі Правобережної товарної біржі.

2 вересня в Україні мінлива хмарність, місцями грозові дощі, у центральних і південних областях сильні зливи, град. Вітер північно-східний, південно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі 7—18°, у Карпатах 3—6 градусів тепла; вдень 20—28 градусів.

□ 490 р. до н. е. Давньогрецький воїн Фітіпід (за ін. даними — Філіппід) пробіг без зупинки від Марафона до Афін (42 км 195 м) зі звісткою про перемогу над персами. Так з'явився марафонський біг. □ 1794. Засновано Одесу. □ 1878. У Петербурзі відкрито Бестужевські курси — перший жіночий університет у Росії. □ 1943. Суми визволено від німецько-фашистської окупації. □ 1945. Акт про капітуляцію Японії. Закінчення другої світової війни. □ 1970. Помер педагог Василь Сухомлинський.

З УСЬОГО СВІТУ

Втрачена репутація

Акіллу Донателло спочатку обікрали, а потім він втратив репутацію, причому досить прибуткову. Двадцять років він був ясновидцем. На доходи від довірливих співгромадян, що бажали довідатися своє майбутнє, «чарівник з Неаполя» збудував маєток. Коли його обікрали, Донателло, звичайно, викликав поліцію. Поліцейські розвели руками: жодних слідів! Тоді провидець зажадав, щоб на місце злочину доставили досвідченого собаку-шукача. «Перепрощую, синьйоре Донателло! — обурився поліцейський офіцер. — Ви ж ясновидець, ви самі повинні сказати нам, хто вас обікрав».

Боги й словари

На околиці міста Стара Загора болгарські археологи одного разу розкопали квартал будівель слов'янських ремісників XI століття. Майстри раннього середньовіччя робили зі скла добротний посуд, чудові намиста, масивні шийні обручі — гривні, в які слід було вбирати багатих небіжчиків... Цікаво, що саме в цей період словари виготовляли у великій кількості культові фігурки і для язичників, і для болгарських християн. В одній з майстерень учені виявили ящик з невідомими виробами, підготовленими для повторної переробки. Вочевидь, майстри несли велику відповідальність і за якість своєї продукції, й за дбайливе зберігання коштовної «вторинної сировини».

Смугаста трава

Трава може бути не тільки зеленою — такого висновку дійшли американські вчені з інституту ботаніки в Лос-Анджелесі. Їм вдалося вивести трав'яні рослини пурпурного, блакитного, жовтого кольору й навіть смугасту траву. За словами очевидців, найкрасивіша трава — сорту «меліканутенс». Вона зелена, з яскраво-червоними кінчиками, схожими на квіти.

Слід Колумба

12 жовтня 1492 року Христофор Колумб ступив на піщаний берег острівця, названого пізніше Сан-Сальвадор (Багамський архіпелаг). На цьому місці тепер невелика каплиця, у стіну якої вмонтована дошка із зображенням відомого мореплавця. Вважається, що це найскромніший пам'ятник Христофорові Колумбу по обидві сторони Атлантики, але місцеві жителі ставляться до нього як до найдорожчої з реліквій.

Сторінку підготував
Валентин НІКОЛАЄВ.

НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

Український радянський кінорежисер Євген Онопрієнко часом заходив у редакцію і любив за чарочкою чаю згадати яку-небудь кіношну історію. От і того разу, побачивши в коридорі видавництва вочевидь стомленого наприкінці дня, як зазвичай, від непосильної праці (зрозуміло, не з нашого колективу) журналіста, тільки й мовив: «Так, буває, що й на робочому місці... От пам'ятаю якось...» — з цих його слів і почалася чергова кінобайка: «Ми знімали фільм у Сухумі — продовжуючи літо, поїхали по тепло, сонце і зелень на південь. Оператор був у нас небагатослівний, класний професіонал і... полюблив випити. При цьому тихий був: застїлля — то не для нього, ніколи не буянив, нічим не видаючи себе, а прийнявши «дозу», намагався усамітнитися й скоріше заснути. І ось півдня знімаємо, а півдня в нас пропадає — п'яний наш маестро камери, та так, що у візир заглянути не може.

З огляду на все це, групі було віддано суворий наказ: «Стежити, не дозволяти, спиняти»... А результат — нуль. Однаково наш дядько Микола на другу половину дня акуратно так відключався. Тоді було вжито додаткових заходів — найсуворішим чином за допомогою місцевої влади сповіщено й попереджено було всі кафе, їдальні й наливайки, всі кабачки й підвальчики в радіусі п'яти кілометрів. Було дано наказ і базарній міліції не допускати туди оператора. Місцеві пінкертони, аматори кіно, старалися, як могли, ходили за ним буквально по п'ятах. Та — жодного результату. Було обстежено номер у готелі на предмет схованого там зеленого змія — порожньо. Кінчається перерва, і дядько Микола, укритись разом з камерою великим темним покривалом, акуратно засинає, по-батьківськи припавши до апарата. Уже суто спортивний інтерес нас розбирати став, сперечалися з ранку: адже ні на крок від

нього не відходили з моменту, як прокинувся. Ми нає час — а він уже п'яний. Просто щось надприродне.

Тільки перед самісіньким від'їздом дядько Микола відкрився мені: знав, що і я не маю особливої відрази до горезвісного змія. Знімали ми на території ботанічного саду. Там усюди на гілках величезні апельсини й мандарини, а на кожному — папірець, де всі дані про фрукт, цифри, латинь, прізвиське наукового співробітника, відповідального за стан плода. І от, поки режисер, захопившись, репетирував важку сцену, дядько Микола взяв мене під руку й повів прогулюватися цими науковими алеями. Відійшовши подалі, у зарості, він оглянувся й сказав мені: — Хочеш прийняти? — А є?

Він дістав з кишені пузи-

рюк, грамів так на сто. Відкоркував, закинув голову, перекинув у себе вміст, ухнув, ойкнув, долонькою став махати перед відкритим ротом.

— Казка! — прошепотів він. — Казка...

Зірвав величезний апельсин (вибрав неврахований, без папірця) і заходився закусувати, а мені

простягнув інший пузирюк. Бачачи мою нерішучість сказав:

— Сміливіше, це ж пустирник, настояний на спирті. Знаєш, як корисно? — й поліз за новим пузирком. Кишені в нього відстовбурчилися від цих ліків.

— Де ж ви їх берете? — В аптеці! Аптечний кіоск у нас у холі готелю... Ну, будь здоровий! Ф-р-р, казка!».

В. Н.

Фото з сайту www.mccullagh.org

Мишачий «рай»

КУНСТКАМЕРА

Наприкінці 60-х років минулого сторіччя американські вчені створили... мишачий «рай». Він втілював у собі всі мишачі бажання, і все в ньому мало бути підпорядковане їхньому виконанню.

Тут було вдосталь найсмачнішої і найрізноманітнішої їжі. Миші гралися на великому просторі, температурний режим для них було створено оптимальний. Сприятливі умови життя й необхідні щеплення охороняли їх від хвороб. Були передбачені також спеціальні відділення для вагітних мишок, щоб ніщо не перешкоджало їм вільно розмножуватися. «Рай» був розрахований на 4 тисячі «громадян».

Розселені там для початку чотири « подружні пари» почувалися чудово, і через рік в «раю» вже було тисяча мишей. При цьому незабаром деякі з них дожили до миша-

чих сивин (800 днів), що в перерахунку на людський вік становить 80 років. Однак уже третє покоління самців улаштувало між собою криваві бійки, під час яких безліч мишей загризли переможці. Утім, попри це, все-таки з'явилося на світ і четверте покоління, хоча й не таке численне. «Чоловіки» цього покоління вже не білися між собою. Їх відрізняло чудове хутро, не зіпсоване зубами суперників. Але продовження роду вони не дали. Експериментатори намагалися врятувати це покоління. Вони переносили «красенів» в інші клітки, до звичайних, «не райських» самок. Але нічого не допомогло: в один з травневих днів 1973 року помер останній житель існуючого «раю».

Що можна сказати про це? Насамперед, що дані проведених дослідів ще раз підтвердили відоме положення про еволюційну безперспективність ізоляторів. В ізоляції було втрачено пластичність виду, популяція наче застигла. Відбулося, врешті, близько-родинне схрещування. У подібних ситуаціях шкідлива мінливість (іншими словами — мутація) починає виявлятися й нерідко призводить до руйнівних наслідків (такі, до слова, біологічні основи юридичних законів, що забороняють шлюби між найближчими родичами), що й трапилося з експериментальними мишами.

Відтоді минуло багато часу. Біологія сягнула далеко вперед: генні дослідження, клонування... Але чи враховують при цьому сучасні вчені уроки мишачого «раю»? Адже жива природа така тендітна, і в ній усе взаємозалежне...

Фото Анастасії
СИРОТКІНОЇ.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

БАТ «Видавництво «Київська правда»
04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 1648

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

